

Ob obisku
predsednika
prezidija
vrhovnega
sovjeta ZSSR
Leonida Iljiča
Brežnjeva

GLASOVA Panorama

KRANJ, 29. SEPTEMBRA 1962 — LETO II. — ST. 38

Kremeljske ure opolnoči

Vsak dan točno o polnoči
ponese radio v vse dele
Sovjetske zveze udarec
dvojnega zvona kremeljskih

Predsednik prezidija
Vrhovnega sovjeta
LEONID BREŽNJEV

jale. Rod za rodom je spremeljal njihove udarce. Ko je šla stara Rusija v pozabo, jih je Peter zamenjal. S posebno ladjo so leta 1704 iz Holandije pripeljali nov mehanizem do Arhangelska, od tam pa na tridesetih saneh do Moskve. Potem jih je ustavil strel v burnih dneh oktobrske revolucije. Lenin je, ko se je leta 1918 nastanil v Kremlju, zapovedal, naj jih popravi. V oktobru 1918. leta se je spet zaslislal zven kremeljskih zvonov. Udarce zvona so uglasili na Internacionalo. Cas je šel po novi poti. Glas kremeljskih ur potem ni več utihnil...

DEŽELA KONTRASTOV

Kremeljske ure so odbile nastanek nove države. Na zemljevidih so štiri črke — ZSSR — pokrile šestino zemeljske krogle.

Enajst železnih magistral se sreča v Moskvi — z vseh krajev sveta. Po njih vozijo vozovi z napismi na belih tablah: Odesa, Murmansk, Aškabad, Vladivostok, Tbilisi... Ogljen prah na njih priča o prevoženih poti in prostranosti dežele. Od Vladivostoka do Moskve je razdalja enaka kot pot ekvator — pol. Voz od Murmanska do Moskve prevozi prav tako razdaljo, kot je Sicilija oddaljena od Švedske. Mejne točke Sovjetske zveze so oddaljene druga od druge za toliko, da se na enem koncu dani, ko se druge dela mrak. Ko je na Cukotki jutraj ura 5, je na Bajkalskem jezeru polnoč, v Moskvi pa šele 7 zvečer. — Razkošna pomlad se prične v Uzbekistanu že v prvih tednih leta, potem pa se počasi pomika proti severu. Šele v maju v Moskvi zacvetijo prvi cvetovi. Do Sibirijske pride komaj v juniju, medtem ko na Celjuskinskem rtu tedaj divji veter razbija ledene gore. Pet dni bi bilo potrebnih potniškemu letalu, da bi pri hitrosti 500 kilometrov na uro preletelo dežele SZ; to je pol Evrope in tretjino Azije.

Na tem prostoru živi več kot 200 milijonov prebivavcev. Vsakih pet let se prebivavstvo poveča približno za 20 milijonov. V sovjetskih šolah se učijo več kot sto različnih jezikov. Ti so različni kot preteklost posameznih narodov. V Gruziji so shranjeni spomeniki ljudske pismenosti, ki so nastale pred 15 stoletji — več kot 40 narodov pa je dobilo abecedo šele v času sovjetske države.

Tudi po velikosti posameznih narodov je SZ dežela kontrastov. Medtem ko šteje ruski narod več kot 100 milijonov prebivavcev, so na Kavkazu narodi, ki živijo samo v enem naselju — aulu. Puls vsega tega življenja narodov bije v Kremlju. Rdeča zastava na velikem kremeljskem dvorcu simbolizira sedež vrhovne državne oblasti — VRHOVNEGA SOVJETA SZ.

POLITIK IN VOJAK

Dopisnik lista NIN piše iz Moskve, da tako on kot tudi vsak drugi tuji dopisnik v SZ ne bo pozabil dramatičnega majčnega zasedanja Vrhovnega sovjeta. — Premier Hruščov je prinesel v dvorano kup fotografij. Obrnil se je proti nabito polni novinarski galeriji in dejal, da bo nekaj pokazal. In pokazal je konec vohunskega poleta ameriškega pilota F. Powersa. Na istem zasedanju (7. maja) je bil za predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta izvoljen naš sedanjí gost LEONID ILJIČ BREŽNJEV. Z dolgim in toplim aplavzom so navzoči pozdravili četrtega po vrsti od nastanka SZ »vseruskega starešina«, kot so popularno nazivali prvega predsednika prezidija Vrhovnega sovjeta Kalinjina. Triinpetdesetletni Brežnjev je zavzel mesto najvišjega predstavnika sovjetske države.

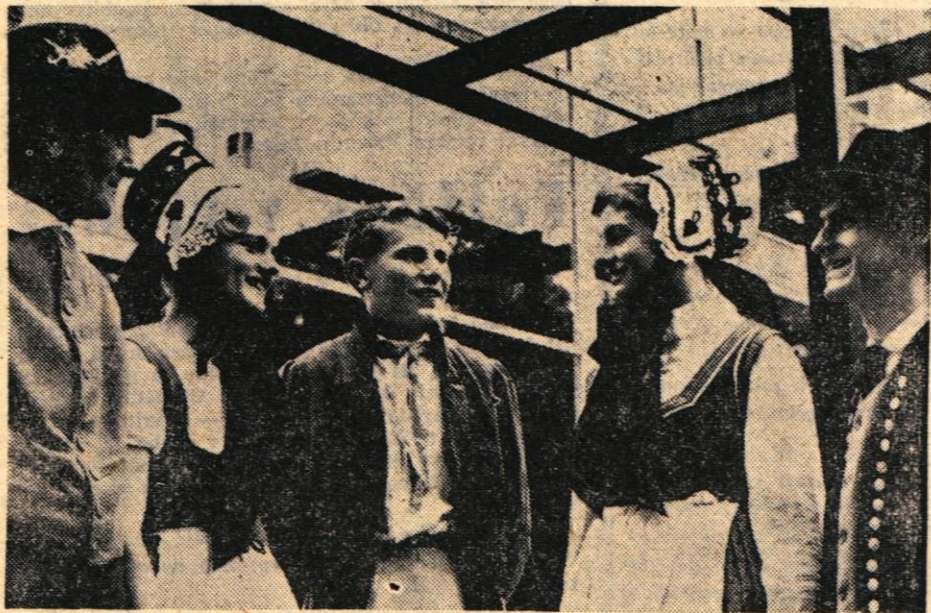
Njegova življenjska pot je šla skupaj z razvojem Sovjeta. Rodil se je v Dnjeprdjer-

žinsku 1906. leta. Zrasel je v krogu delavske družine. S 17 leti je postal komсомолец. Leta 1927 je zaključil šolanje tehnike. Komсомolske ideje je s svojega delovnega mesta prenesel na široko polje družbenega in političnega dela. Tridesetega leta je prakso spet zamenjal s knjigami na dneprodžeržinski metalurški fakulteti. Leta pozneje je postal član Partije, 4 leta nato pa je z diplomiranjem zapustil fakultetno stavbo. Najprej se je zaposlil v podjetju »Fel's Džeržinski«, potem pa je iz strokovnjaka postal politik. L. 1937 je bil izvoljen za namestnika predsednika metnega izvršnega sovjeta Dnjeprdžeržinskega oblastnega komiteja Partije. Vojna ga je premestila na drug konec dežele. Borbo za njen napredek je zamenjal z borbo proti sovražniku, ki je pretil z uničenjem. Civilno obleko je zamenjal z generalsko uniformo. Postal je politični komisar IV. ukrajinske fronte.

PREHITETI ZDA

Po vojni je slekel vojaško suknjo in pomagal pri obnovi porušene domovine. Postal je sekretar KP Moldavije. Na XIX. kongresu KP SZ je bil izvoljen za kandidata za člana Prezidija CK KP SZ. Po Stalinovi smrti se je vrnil v vojsko in je do 1954. leta opravljal (Nadaljevanje na 2. str.)

Blejska festivalna dvorana - FILMSKI ATELJE.

Ze nekaj dni se mudi na Bledu ekipa filmske družbe »Neue Delta Film«, ki ji nudi tehnične usluge »Dubrava film« iz Zagreba. Potem ko so posneli nekaj zunanjih prizorov na Vrščicu in Podkorenju, so se filmarji ustavili na Bledu. Festivalna dvorana se je z njihovim prihodom spremenila v pravi

filmski atelje, kjer snemajo notranje prizore avstrijskega filma »Vedno puškarijo razbojniki«. Filmsko zgodbo, ki pripoveduje o razbojnikih (sorodna je Jurčičevim Rokovnjačem) in se godi na naših tleh, režira Fritz Antel. Glavni vlogi pa interpretirata Paul Horbiger in mlada Beograjčanka Beba Lončar.

Pri vsakem filmu pa so razen igravcev potrebni tudi statisti. Dobili so jih kar na Bledu. Ker nismo smeli pokukati v atelje, smo se zadovoljili s posnetkom blejskih statistikov: Milan Potočnik, Neda Knaflič, Marija Seseč, Jože Justin in Emil Radko, med odmorom pred festivalno dvorano. — St. 3.

ur. V tem trenutku se trimetrška kazalca šestmeterske ure pri vrhu »Spaske kule« pokrivata. To se zgodi vsak dan... Za Moskovčane pomenijo te velike ure na zidovih Kremlja nekakšen simbol. Pravijo, da so se ustavile samo na prelomnicah epoh. Prvič so udarile 1491. leta. Cas je tekkel, ure udar-

Kremeljske ure ob polnoči

(Nadaljevanje s 1. str.)

funkcijo šefa politične uprave sovjetske armade. Potem je bil ponovno premeščen na enega izmed ključnih sektorjev v Kazahstanu, kjer je bil najprej kot drugi, potem pa kot prvi sekretar CK KP Kazahstana 1956. leta izvoljen za sekretarja CK in člana Prezidijskega CK KP SZ. Za njim je ostalo več kot 30 milijonov hektarov nanovo obdelane zemlje — pred njim pa naloge — postavljene na XX. kongresu Partije o spremenjanju Sovjetske zveze v najmočnejšo industrijsko deželo sveta.

Na XXII. kongresu KP SZ je bila kot prva naloga postavljena nadaljnje povečanje proizvodnje. Dohiteti in prehiteti ZDA ter zavzeti mesto najbolj razvite industrijske dežele sveta — je postalo pojem dežele. Premier Hruščov je postavil tudi rok: leto 1970. Glede na faktor »čas« so statistiki izračunali, da bo treba posvečati pozornost vsaki minuti, ker v eni delovni minuti v SZ proizvedejo 300 ton nafte, 1000 ton oglja, 133 ton jekla, en avtomobil, 856 parov čevljev, 12.500 metrov tkanine, 538.641 kWh električne energije itd.

Rekli so.

»Če bosta De Gaulle in Adenauer enakih misli, boste videli, da bosta na koncu še mene obdolžila za Napoleono-pa smrt.«

Harold Macmillan,
britanski premier

»Prava Evropa ne more biti niti nacionalistična niti reakcionarna, a to pomeni, da je pogoj zanjo zabod golizma in adenauerizma.«

Pierre Mendes France,
francoski politik

»V družbi, v kateri trgovec lahko postane milijonar, medtem ko učitelj komaj živi, mora biti nekaj gnilega.«

U Tant, začasní generalni sekretar OZN

»Občutljivost je prav tako francoska specialiteta kot kuhinja. Toda pri obeh specialitetah obstaja tveganje, da lahko umreš zaradi prebavnih motenj.«

Charles de Gaulle,
francoski predsednik

»Jaz sem diktator proti svoji lastni volji.«

Antonio Salazar,
portugalski premier

Program prehitevanja ZDA je zasnovan takole: danes znaša vsa sovjetska proizvodnja nekaj nad 60 odstotkov ameriške. Letni ritem porasta sovjetske industrije je tako predviden za 10,6 odstot-

ka. To pomeni, da mora v desetih letih narasti za 166 odstotkov od sedanjega ameriške proizvodnje. Po Kennedyjevem programu pa bo ameriško gospodarstvo vsako leto zabeležilo 4,6-odstotni

porast. Torej bo — računajo sovjetski sestavljavci načrtov — ameriška proizvodnja v 10 letih znašala 146 odstotkov današnje in obstaja celo možnost, da jo sovjetska prehititi že prej kot v desetih letih.

Statistika pa včasih lahko prevara. Za tistega, ki je v zadnjih letih obiskal SZ, pomenijo več kot številke — trgovine, trgi, ulice. Čas, ko so misli sovjetskih ljudi usmerjali na delo v gozdovih in gradiliščih — ne glede ali so bivali v barakah ali zemljankah — je minil. Sedaj ljudje vse pogostejše mislijo, kako si bodo čim lepše uredili življenje v lastnih stanovanjih, kako bodo najbolje rešili vprašanje odnosov med ljudmi, morale, estetike, duha.

POSEBNA POLICIJA

Občina Saint Tropez je kupila dva helikopterja in jih izročila novemu posebnemu oddelku, v katerem je 50 policajev. Naloga nove službe: da iz zraka spremlja in preganja nudiiste, ki so postali prava nadloga tega znanega francoskega kopališča.

Dekle z močno voljo

Sestnajstletna Kristina Karlsson iz Gävle na Švedskem je slabotno dekle. Po zunanjem videzu bi ji težko prisodili več kot deset let. Deklica je bila stara komaj šest let, ko je preživela hudo otroško paralizo, ki jo je zadržala v razvoju. Z neverjetno voljo se je lotila urjenja s telesom in zdaj se lahko s težavo giblje. Najbolj srečna je seveda na hrbtni svojega konja, kjer lahko nadomesti svoje telesne hibe. Kot klešče oprijeta sedi v sedlu in jaha. Pravijo, dana Švedskem ni ženske, ki bi ji bila kos v jahanju.

Odkrili so jo povsem slučajno. Lotila se je vadbe in do sedaj se je uspešno okoli 2.000-krat v sedlo. Sedlo je njen drugi dom in konj

najboljši prijatelj. Danes je to dekle z neverjetno močno voljo največja zvezda jahanja na Švedskem.

SREČANJA Z LJUDMI

Na minulem »Kravjem balu«, ki pomeni konec letne turistične sezone v Bohinju, so v uradnem delu nagradili planšarje, pastirje in sirarje.

Ime ANTON TALAR je bilo kar na dveh nagradnih seznamih. Prvič: prva nagrada (10.000 dinarjev) Zavarovalnice Kranj za zdravljenje in reševanje živine v planini, drugič: nagrada kmetijsko-gozdarske zadruge Srednja vas za prizadevanje pri izdelovanju prvovrstnega sira. Kmalu je odšel z odra in se izgubil v množici. Zato smo ga obiskali v sredo na njegovem domu v Studorju.

Pred več kot 10 leti se je Tone »zastrupil« z bohinjsko tradicijo: izdelovanjem sira. S prvimi skrivnostmi, kako nastajajo »luknje« v ementalcu, ga je seznanil sirarski veteran Valentin Žagar.

Teliček v rjuhi

Bi povedali kaj o svojih reševalnih akcijah v planini?

— »Bilo je na planini iz Dednega polja proti Ovčarji, ko pred menoj zazija poldrugi meter široka luknja. Vržem kamen, da bi ugotovil, koliko je globoka. Zaslišim cingljanje kravjega zvonca. Obvestim tovariše. Spustim se navzdol. Na dnu jame — pokrite s snegom — zagledam teličko. Zavijem jo v rjuho in tovariši potegnemo 80 kg težki »tovor« po škripcu navzgor (škripac: deblo položeno čez luknjo) iz sedem metrov globoke jame.«

● Koliko sira naredite na planini?

— »Letos sem ga v treh mesecih naredil približno tri tone.«

● In strokovno izpopolnjevanje?

— »Sem priučen sirar. V bližnji prihodnosti — pravi v zadruzi — bomo delali izpite za kvalifikacijo. Tega si zelo želim.«

In tako je bil končan razgovor z 29-letnim Tonetom, ki prosti čas posveti delu doma in v zadnjem času tudi življenjski družici.

STANE SKRABAR

GLOBUS

PRVI ČRNI NAPOVEDOVAVEC

Te jeseni se bo na platformi ameriške televizijske mreže ABC prvič pojavil črnc, ki napovedovavec. Tako je odločil novi podpredsednik te velike televizijske družbe.

MODRE UNIFORME

Vicemarsal britanskega letalstva je pojasnil, da angleški letavci nosijo modre uniforme samo zato, ker so bolj ševilki v Moskvi vrgli carja s prestola. Leta 1918 so namreč v angleških skladiščih ostale ogromne količine modrega blaga, ki ga je carska vlada naročila za rusko konjenico. Da ne bi utrpela prevelike škode, je britanska vlada odstopila blago britanskemu letalstvu. Od tedaj torej modre uniforme.

VELIK KOT DE GAULLE

Novi ameriški ambasador v Parizu je visok meter in 80 centimetrov. Zaradi tega nekateri zlobni washingtonski jeziki trdijo, da je skoraj toliko višek, da bi se lahko pogovarjal z de Gaulleom.

TURIZEM, STROJI, VISKI

Turizem je postal največji izvor deviz za Veliko Britanijo. Preteklo leto so dohodki od turizma znašali kar 52 milijonov funtov. Pet milijonov manj so dobili Angleži za svoje stroje, na tretjem mestu pa je viski, ki jim je prinesel 40 milijonov funtov.

DOKAZI SIMPATIJ

Po skupini pristašev britanskega fašističnega vodje Oswalda Mossia, ki se je zbrala k poslušanju govora svojega somišljenika, sodeč, fašisti ne uživajo simpatij otoških prebivalcev. Vsak drugi poslušavec je imel namreč obvezano glavo — dokaz »izrazov simpatij« Londončanov do vseh, ki sledijo Hitlerjev in Mussolinijevim idejam.

DRAGO SPANJE

Američanka Helena Queen je zaspala na preokooceanski ladji, ko je pospremila svoje prijatelje. Zbudila se je šele na odprtem morju in potovala do Francije. Sedaj mora plačati karto za tja in nazaj.

ZADNJI ČAS

Stiri dni pred poroko neke Američanke je 32 povabljenec prejelo naslednje tiskano sporočilo: »Prosim vas, da na vašem povabilu prečrtate ime Luisa Gardenera kot zaročenca in ga zamenjate s Patrickom Lucasom. Čas in mesto poroke ostaneta nespremenjena.«

SLIKE V KAPELAH

Znanega slikarja Cocteauja so vprašali, zakaj vedno slika svoje slike na stene kapel. Slikar je odgovoril: »Kapele so edine zgradbe na svetu, ki še nimajo poslikanih sten.«

Pet dni po grškem kopnem in morju

V Atene

Zadnjič sem končal s Patrasom, kolikor dinarjev je trasom pa naj danes tudi začnem z njim. Patras je prvo večje pristanišče na grški obali in za turiste je tam dobro poskrbljeno. Še preden stopite iz ograjenega pristanišča, se lahko založite s prospekti in vodiči. Tudi takšijev ne manjka. Avtomobili so veliki, večinoma ameriških znamk, cena za kilometer pa je dve drahmi, približno 60 dinarjev – ne glede na to, koliko oseb se pelje. Toda tudi pri tem je treba računati z grškim načinom kupčije, ki se odvija približno pod temle geslom: postavi najvišjo ceno, morda se ti posreči! Kdor tega ne ve, je bolje, da v Grčiji ne kupi ničesar. Prvo »kupčijo« sem napravil prav v Patrasu. Kupil sem glavnik. Izbral sem na videz solidno trgovino, svetlo in moderno, ker sem ves čas nezaupno gledal na množico trgovin ob cesti, ki imajo več blaga razloženega na vratih in na klopih pred trgovino kot pa v prodajalni. Vstopil sem in s prstom pokazal na glavnik, z drugo roko pa, kako velikega bi rad. Prodajavka, ženska srednjih let, mi je vljudno pokazala vso kolekcijo glavnikov in mi svetovala neko drugo velikost in kvaliteto, kolikor sem mogel razumeti, zakaj grščina je bila in ostala zame popolnoma tuj jezik. Ko sem se vrnil domov, sem znal šteti do deset in pet drugih besed, to je bilo vse. No, s prodajavko sva se nekako sporazumela za glavnik in pokazal sem ji listek, češ naj mi nanj napiše ceno. Napisala je številko 14, jaz pa sem nevajen tuje valute še vedno v mislih računal z našim dinarjem in sem brez pomisleka zmenjal prvi bankovec za 100 drahem. Prijazen nasmeš in že sem odhiti z novim glavnikom, na katerem je pisalo »hand made« (ročno delo) proti stopnicam, ki vodijo na mestno trdnjavo. Nisem še napravil deset korakov, ko sem začel računati. Stirinast drahem, sem pomislil, pomnožim

s 33, kolikor dinarjev je drahma v Grčiji vredna, to je nič več in nič manj kot 462 dinarjev, uhl! Kar obstal sem. Če se prav spominjam, sem si mislil, bi lahko v Kranju kupil za ta denar deset takih malih glavnikov. Če bi vedel, da bom zvečer plačal še tisto večerjo presnetemu Italijanu, bi prav gotovo pobesnel. Da bo mera polna, naj povem še to, da sem kasneje na vročih atenskih ulicah srečal desetletnega fantka, ki je prodajal glavnike po drahmi!

Taka je torej kupčija v Grčiji. Cena, ki jo nastavi prodajavec, se mora vedno takoj zmanjšati na polovico in potem se počasi približata, da pride navsezadnje do vsaj nekoliko realne cene. V kolikor prodajavec ne pristane na mešetarjenje tudi po več poskusih ste lahko prepričani, da je stvar, ki jo nameravate kupiti res toliko vredna in takrat brez pomislekov plačajte ceno, ki jo zahteva, zakaj takrat ne boste kupili mačka v vreči.

HIMNA

Ko smo se pripeljali v Patras, je vse novice prijetno presenetil običaj, ki ga negujejo v tej lukii že precej časa. Ko ladja zaplove v pristanišče vode najprej s svetilnika zaigrajo koračnico, prav pred pristanom pa še himno države, pod katere zastavo plove ladja. Sledi še kratek pozdrav mornarjem v njihovem jeziku (srbohrvatskem), kar pa mora vsem članom posadke, ki vsakih osem dni obiščejo Patras, še pošteno presedati, saj je precej, kako bi rekel po srcu božajoč, ckratka preračunan na učinek, ki ga lahko napravi na mornarja, ki že mesece ni videl doma in svojih domačih. Zdi pa se, da ga mornarji niti ne slišijo, tako kot mi nismo mogli dobro slišati besedila naše himne, ki se je zdelo vsem precej sumljivo.

ZADEVA JE POJASNJENA

Zgodovina antičnega časa v Grčiji je neminljivo povezana s pederastijo. Mnogi so poskušali razložiti, zakaj je bilo tako, drugi so spet skušali to zanikati, tretji so opravičevali grške filozofe, dramatik, državnike in druge, danes pa se Grki te svoje preteklosti precej otrešajo in so celo užaljeni, če hoče kdo napeljati pogovor na to. Trdno zatrjujejo, da tega ni več in da oni sploh nimajo zveze z antičnimi Grki itd. Slučajno sem bral Platonov Simpozij, preden sem se odpravil na pot, in sem tako imel neko svoje mnenje o vsej stvari. Cudil sem se kljub vsem vzrokom, ki so jih antičniki navajali, kako so mogli s tako gotovostjo in zagnanostjo dajati moškemu erosu prednost pred ženskim. No, prvi sprehodi po ulicah Patrasa in kasneje Aten so mi dali odgovor na to. V Grčiji s težavo vidiš vsaj povprečno žensko lepoto. Dekleta so majhna, črnkasta in ne vzbujajo prav nobene pozornosti. Zdelo se mi je popolnoma razumljivo, da se Grki niso zanimali zanje. Vendar ko sem nato pričel opazovati moške, se mi je tudi tu zdelo čudno, zakaj njim takšna naklonjenost. Sicer pa vem, da so bili antični Grki vse drugače razviti, kot so današnji, torej bi se lahko pri tem napravile manjše korekture.

V ATENE

Pristanišče v Patrasu smo zapustili precej pozno popoldne in obvestili so nas, da se bomo peljali skozi Korintski kanal pomoči. Nekaj inozemskih turistov nas je zapustilo in dobili smo nove goste. Polna luna visoko na jasnem nebu je razsvetljevala morje in kmalu po večerji sem se usedel na prednji del ladje, prav na konico, kjer se stikata oba boka, tako da so mi noge vissele. Topel veter je pihal ladji nasproti in mimo nas so brže-manjša grška mesteca, dokler se v daljavi na obeh straneh kanala niso zvr-

Mimogrede smo se ustavili tudi v malem pristanišču ITEA, od koder smo se z avtobusom odpeljali v Delfe. Vožnja ni dolga, je pa lepa in zanimiva. Za ogled kraja pa je potrebno vsaj tri ure časa. (Nekateri opravijo tudi prej, tokrat so bili prvaki v družbi z Američani turisti iz BiH)

EN DAN V ATENAH

Vročina ni bila prehuda, sicer pa je bilo še zgodaj. Večina turistov si najprej ogleda Akropolo, od koder tudi najlaže vidi, kje so drugi spomeniki, tako da je kasneje manj iskanja. Večina tudi pride na Akropolo z avtomobili in avtobusi, manjšina, h kateri sem spadal tudi jaz, pa opravi to v 20 minutah peš hoje. V podnožju Akropole je vse polno gostilnic in prodajalnic, ki močno spominjajo na naše Sarajevo ali Skopje v starem delu. Tudi delavnice ne manjka, še posebno bogato izbira pa imajo ljubitelji filigranstva, vendar je tudi tu treba paziti na mešetarjenje, ker si sicer takoj ob vse devize. Če hočeš v miru pogledati vse templje na Akropoli, moraš plačati 15 drahem za vstopnino, če pa si pripravljen med ogledovanjem prenašati strah, da te bo zdaj zdaj zasačil paznik, lahko skočiš tudi čez ograjo. Za kaj sem se odločil, vam ne povem, a o tem, kako sem si ogledal Atene, pa prihodnjice.

V atensko lukko Pirej smo prispeli zgodaj zjutraj, vendar po pristaniških pravilih nismo mogli zapluti v pristanišče do šeste ure. Čeprav neprespani, smo jo takoj ob pristaniku in opravljenih formalnostih z vrečkami suhe hrane, ki so nam jo dali na ladji namesto kosila, mahnil po pirejskih ulicah. Slepi za življenje v pristanišču, ki smo mu posvetili več pozornosti šele naslednji dan, smo iskali prevozna sredstva, ki bi nas prepeljala v Atene. Odločil sem se za metro, da bi tako prišel v Atene in se še peljal s podzemeljsko železnico. Moram povedati, da je ta atenski metro prava goljufija, saj gre več nad zemljo, kot pa pod njo in sem bil tako ob dragoceni žužitek.

MITO TREFALT

TELEVIZIJA ne škoduje očem

Najnovejši znanstveni izsledki so ovrgli mnoga dosedanja verovanja o lasnostih našega najdragocenejšega čutila

Še vedno verjamemo, da gledanje televizije in filma škoduje našim očem, da se kvarijo, če bremo pri slabi svetlobi, da se z nošenjem očal oči razvadijo itd. Toda v zadnjem času so vedno močnejši glasovi znanstvenikov, ki so skoraj vse dosedanje trditve postavili dobesedno na glavo. Večurno gledanje filma ali televizije svojim pacientom s slabimi očmi priporočajo, ker pravijo, da je to zelo dobra telovadba za oči. Prav tako nimajo ničesar proti slabi razsvetljavi in še proti marsičem drugemu. No, pa si oglejmo, kako bi nam odgovorili na nekatera vprašanja, ki nas najbolj zanimajo.

KAKO TELEVIZIJA VPLIVA NA OČI?

Razne raziskave so dokazale, da gledanje televizije ne povzroča slabih posledic. Nasprotno. Eden izmed znanih okulistov celo trdi, da gledanje televizije in filma očem koristi kot zelo odlična vaja. Isti zdravnik tudi trdi, da ni utemeljeno mišljenje, da se oči kvarijo, če držimo berilo preblizu oči. Prav tako meni tudi za branje, če ležimo. Pravi, da branje v postelji sicer izzove neprijetnosti, na primer glavobol – nikoli pa ne škoduje očem samim.

OČI PRI VOŽNJI Z AVTOMOBILOM

Pri vožnji z avtomobilom ne bi smeli gledati samo v eno smer, ampak je treba oči čim pogostejše obračati na levo in desno. Pogled ne bi smeli uperiti v eno točko dalj kot dve sekundi, ker sicer lahko pride do slepljivosti, kar je najpogostejši vzrok avtomobilskih nesreč na odprtih cestah.

KAJ PA SONČNA OČALA?

Zdravniki priporočajo, naj sončna očala nosijo samo tisti ljudje, ki jim sonce zares škoduje. No, sonce večini ne škoduje, zato je nošenje sončnih očal predvsem moda. Potrebno si je zapomniti naslednje: škodljivi ultravioletni žarki lahko poškodujejo oko tudi skozi temna očala.

ALI OČALA SLABIJO OČI?

Doslej še ni bilo dokazano, da očala slabijo ali krepijo vid. Edina znana vloga očal je, da pripomorejo k jasnejši sliki.

Pretirano branje lahko izzove bolečino v očeh ali ob-

čutek neprijetnosti, toda ne vpliva na same oči ali na vid.

ALI LAHKO »REŠIMO« SVOJE OČI?

Znani specialist za oči pravi, da si oči ne bomo prav nič izboljšali, če bomo tako

pazili nanje, da jih bomo čimmanj uporabljali. Oči se prav tako kot prsti, roke, noge ali kakšen drug del telesa toliko bolj degenerirajo, kolikor jih manj uporabljamo.

KAKO KAJENJE IN ALKOHOL VPLIVATA NA VID?

Kajenje in pitje alkohola ne vplivata neposredno na oči, vendar imata svoj vpliv na vid. Pijani ljudje navadno vidijo vse dvojno, kar izzove mnoge nesreče, posebno pri upravljanju avtomobila. Razen tega pretirana uporaba tobaka in alkohola zmanjšuje vidno aktivnost in ustvarja temne zavese pred očmi. To se strokovno imenuje toksilna ambliopija, ki jo je mogoče odstraniti s prenehanjem uživanja tobaka in alkohola.

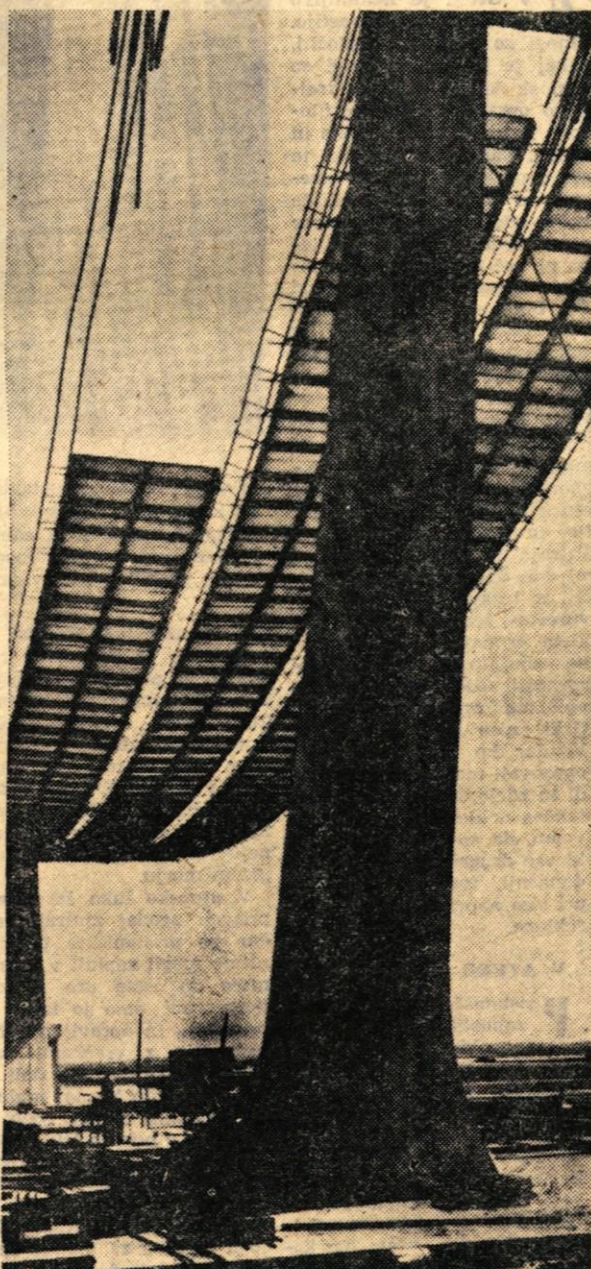
ALI SE MOŠKI IN ŽENSKI VID RAZLIKUJETA?

Pred kratkim so v Chicagu opravili poizkus z zenicami, ga.

ki se toliko bolj odpro, s kolikor večjim zanimanjem si ogledujemo neki predmet. Pri tem poizkusu so sodelovali štirje moški in štiri ženske. Najprej so si ogledovali sliko nekega otroka, nato sliko otroka in matere, nato sliko na pol gole ženske in na koncu še sliko na pol nagega moškega. Zgodilo se je prav tako, kot so predvidevali. Zenice moških so se najbolj odprle pri sliki žene, pri ženskah pa je največ zanimanja vzbudila slika otroka in njegove matere, slika moškega pa je prišla šele na drugo mesto.

NOČNA SLEPOTA

Nekatere celice v očesu imajo poseben pigment, ki deluje samo ponoči ali v mraku. Ta pigment pomaga našim očem, da se privadijo na temo. Ta pigment nastaja iz vitamina A. Zato jemanje tega vitamina pri odpravi kurje slepote pogosto pomaga.

Na washingtonskem letališču gradijo zgradbo, ki ima streho podobno visečemu mostu. S tem so premagali velike razpele med stenami in ustvarili ogromno dvorano. Slika prikazuje stavbo med gradnjo strehe

ZANIMIVOSTI

● STANOVANJSKI NEBOTIČNIKI

V Chicagu bosta kmalu dograjeni dve najvišji stanovanjski zgradbi. Dva 60-nadstropna nebotičnika bosta visoka po 162 metrov in bosta imela 896 stanovanj.

● RADAR ZA SLEPE

Neka ameriška letalska družba je izumila napravo, ki naj omogoči slepim, da odvržejo palico in se veliko svobodneje gibljejo. To je posebna vrsta radarja, s katerim slep človek lahko odkrije predmete pred seboj in se jih izogne.

● GLASBA IZ KRISTALOV

Na nekem festivalu klasične glasbe je bil prikazan tudi nenavaden instrument »kristallum«, ki je izval obudovanje vseh prisotnih. Podoben je obežalniku, na katerem visi 16 dolgih kristalnih pušic. Pri udarjanju s kristalno paličico po teh pušicah oddaja instrument nenavadno čiste, trepetajoče zvoke.

● REKLAMA

Najnovejši tip angleškega avtomobila je tako majhen, da ga njegovi izdelovalci ponujajo s takole reklamo: »Naši avtomobili so tako majhni, da boste svoje kazni za prometne prekrške plačevali pred sodiščem za mlado-tehnike.«

● LETO DNI ROBINSON

Neki novinar francoske radio-televizije namerava celo leto preživeti na pustem otoku, ki ga je francoska vlada posodila radio-televiziji za simbolično najemnino enega franka. Novinar je vzel s seboj samo psa, radioparata pa na otoku noče imeti.

● BANKE IN GrafoLOGIJA

Neka statistika je pokazala, da več kot 15 tisoč ameriških bank redno sprašuje za nasvete grafologe, da bi na ta način zvedele kaj več o mišljenju in značaju svojih strank. Ni znano, če je zaradi tega zmanjšan odstotek nerednih plačnikov posojil.

Da kdo še več?

● Postal je lastnik petih najdenih koles
● »Šefu« ni bilo težko kupiti dežnika
● Kje je ostalo rdeče kolo?
● 12 gumbov naprodaj, da o denarnici, kjer so bili shranjeni, sploh ne govorimo.

Pisana družina se je minuli teden zbrala pred kranjskim gasivskim domom, kjer so na javni dražbi razprodajali najdene predmete. Večina teh ljudi je prišla iz radovednosti, pešica »poslovno« — iz dobičkalnosti. Izmed vseh je najboljše (!) kupčijo napra-

vil mož v plavem, ki je neravno vlekel cigaretni dim v pljuča. Ljudje so rekli, da je mehanik in da bo še precej zaslužil, ko bo popravljena kolesa prodal naprej... Dražil je pri vsakem izklicu »Što dinarjev več!«, vendar se je nekajkrat pustil premagati. Za dva, tri, pet in celo več tisočakov je nazadnje nabral pet ali šest koles. Ob vsaki dobljeni besedni bitki se je zadovoljno smehljajl mimo osmojene cigarete...

Gasivec, ki je na stolu pred množico izklicoval začetne cene najdenih

predmetov, je venomer pomežikoval, ko so mu tekale besede: »Štiri tisoč petsto dinarjev za to kolo! Da kdo še več? Ne bo vam žal.« Besed mu tudi ni zmanjkalo, ko je bila na vrsti avtomobilska zračnica in jo je poceni ponujal — tistim, ki še ne znajo plavati... »Tega denarja je vredna, pa če jo pri priči razrežete otrokom za frače, da bodo pobijali okna...« — Kljub dobri reklami je ni vzel nihče. Prav tako stala na dražbo prišla »kolo za štiri tisoč petsto dinarjev«, ker ga je gasivec (vendar ne tisti s stola) »rezerviral« zase in ga ni imel namena dati dražiti! Tu je zmagalo ogorčeno občinstvo in izklicatelj je zavpil začetno ceno. Po sto dinarjev je šlo navzgor vse do 9500 dinarjev, kar je bila več kot dvojna cena. Zmagal je gasivec, ki ga je imel namen kupiti že prej...

gumiran plašč in star avtomobilski kolesni obroč, ki je (za začetek) veljal 2000 dinarjev. Gasivec ga je priporočal: »Vreden je! Če ga pri priči peljete na Odpad, dobite zanj tisočaka...!«

Potem je prišlo do prepira. Nekdo je zahteval na dražbo rdeče kolo, na katerem je »pustil svoje oči« že pri ogledu. Gasivec na stolu ga je zamaš skušal pomiriti — češ da ga je odpeljal miličnik... Tudi ni na dražbo prišlo »kolo za štiri tisoč petsto dinarjev«, ker ga je gasivec (vendar ne tisti s stola) »rezerviral« zase in ga ni imel namena dati dražiti! Tu je zmagalo ogorčeno občinstvo in izklicatelj je zavpil začetno ceno. Po sto dinarjev je šlo navzgor vse do 9500 dinarjev, kar je bila več kot dvojna cena. Zmagal je gasivec, ki ga je imel namen kupiti že prej...

Hkoncu je šlo, ko je gasivec ponujal žensko polivinilasto denarnico: »Sto dinarjev za denarnico, v kateri je za...«, odprl jo je in preštel do 12... 60 dinarjev vrednosti! Ker kupca ni bilo, je povedal, da je v njej 12 gumbov za srajce. Nekdo se je le našel: »Dam sem imel potem vsak dan 50 dinarjev, če so gumbi res za srajce.« — »Ja, jaz imam imamo...!«

že take...!« je bila gasivčeva pripomba — in je prodal.

Približno tako kot gasivec s kolesom, je hotel napraviti (boste videli, da mu je tudi uspelo) tudi »šef« — tako so ga klicali kupci in radovedneži — v črni halji. Dežnika, na katerega je do konca čakala ženska v ospredju, enostavno niso dali na dražbo; šele medključ so ga spravili izklicatelju v roke. »Šef« (bil je uradna oseba pri dražbi) je rekel, da je začetna cena zanj 2000 dinarjev!! To je bilo za žensko v ospredju preveč... Lasnik zelenega dežnika je postal »šef« — uradna oseba pri dražbi...

Po končani dražbi sem v mestu srečal možaka, ki je s kolesa (z njim se je z vasi pripeljal na razprodajo) izgubil ogrodje — za 500 dinarjev kupljeno na dražbi. Svetoval sem mu, naj ga da na ramo. »A na ramo?« me je otročje gledal »a' bo šla tako bol?« — Brkati šofer, ki se nama je pridružil, ko sva »reševala situacijo«, je — ko je izvedel, kje je možak dobil nevredni tovor — godrnjal: »Saj se ne izplača. Jaz sem pred leti na dražbi kupil nekaj starih koles, pa sem imel potem vsak dan miličnika v hiši — češ pa ga imamo...!«

J. Zontar

Čudne doktorske disertacije

Zadnja leta je prišlo na Japonskem do nenavadnih doktorskih tez. Študent medicine Tosije Osuka je profesorji komisiji predložil obsežno delo z naslovom »Tehnika pranja posode«. Kot pravi v uvodu, je to delo plod osemletnih poskusov in opazovanj z namenom, »da bi odkril napake in dobil najboljše formule.« Osuka je delal raziskave na različnih krajih (v privatnih hišah, gostilnah, barih itd.), in sicer s tem, da je ugotavljal količino bakterij, ki ostanejo na posodah po umivanju. Zanimivo je, da je največ bakterij našel na posodi, ki so jo umivale gospodinje.

Še bolj je nenavadna teza zobozdravnika Masajukija Sebata »Ugrizi na ljudeh«. Na 200 straneh svoje knjige opisuje, kako je v zadnjih dveh letih vsako jutro grizel neko žensko »po vratu, ramenih, rokah in spodnjih delih telesa«. Sebata je vsak ugriz po nekaj dneh fotografiral (v barvah). Tako je dobil natančno tabelo spreminjanja oblik in barve sledov ugrizov.

Strokovnjaki pravijo, da bo Sebata teza služila kriminalistom, posebno v primerih seksualnih deliktov, ker se po njegovih tablicah lahko točno ugotovi, kdaj je prišlo do ugriza. Novi doktor med drugim pravi, da bi bila njegova knjiga še popolnejša, če ne bi imel težav pri iskanju oseb, ki bi se pustili ugrist!

Za kriminalistiko bo koristna tudi teza Matasake Ona »O odtisih stopal in njihovi zvezi z zločinom«. Potem ko je raziskal nad 10 tisoč odtisov, je Ono zaključil, da imajo odtisi zločincev jasno določljive posebnosti in jih je lahko razlikovati od odtisov ostalih prebivalcev. »To znanstveno delo«, piše v uvodu, »je lahko neprecenljiv pripomoček pri odkrivanju zakrknjenih zločincev.«

Problemu smrčanja je posvetil svojo tezo doktor Takenosuke Ikemacu. Ljudi, ki smarčajo, je razdelil v štiri osnovne skupine: motocikli, sesalec za prah, kompresor in revolver. Vsaka skupina ima potem še mnoge podskupine, ki jih je dr. Ikemacu podrobno definiral in razdelil. Pravi, da skupino »sesalec za prah« sestavljajo pre-

težno ženske. Rasa in narodnost nimata pri tem nobenega vpliva; japonski smrčachi se tako po ničemer ne razlikujejo od — recimo — francoskih!

Obstaja tudi nekaj tez o striženju in britju, ki pa niso identične, ker vsaka ta »problem« obravnava z drugega vidika.

Česar ne zmorejo lovci

Nenavaden lovski plen

Pogosto se zgodi, da ostanejo lovci tudi pri večjih pogonih na divje svinje praznih rok ali pa je lovski plen zelo pičel. Vse je — kot pravijo — odvisno od lovske sreče! Prav gotovo pa se ne more nihče ponašati, da je na mah »položil na dlako« krdelo divjih svinj. Tokrat je v vlogi lovca nastopil vlak. Presenetil je krdelo divjih svinj prav v trenutku, ko so živali nameravale prekorčiti progo blizu železniške čuvajnice v Besnici pri Podnartu. To se je zgodilo v torek, 25. septembra, v zgodnjih jutranjih urah.

Dogodek je prebivalce Podnarta zarana tistega dne hudo razgibal. Seveda ni manjkalo radovednežev; zbirali so se okrog »lovskega plena«, ki so ga pripeljali iz Besnice. Marsikaj zanimivega so vedeli povedati.

Neki železničar, ki se je tisto jutro peljal s kolesom v službo, je opazil na železniški progi sumljivo temno gmoto. Radovednost mu ni dala, da si stvari ne bi ogledal od blizu. Naletel je na čuden prizor. Na progi in ob njej je ležalo 7 bolj ali manj poškodovanih divjih svinj. O najdbi je takoj obvestil lov-

ce v Podnartu. Ti so se takoj ostali pri življenju, niso pa odpravili proti Besnici.

Niso imeli lahkega dela, saj je lokomotiva poškodovala so našli razen ranjenih in zadnji nogi. Živali so postre-

mrtnih živali še 5 mladičev, lili, nato pa natanko pregled-

ki so se skrivali v grmovju dali plen. Našteli so staro in ob progi. Ti so ob nesreči 11 mladičev. Ti so že precej

odrasli; saj je sleherni izmed njih tehtal okrog 35 do 40 kilogramov.

Bogatega, predvsem pa nepríakovane lovskega plena so veselji zlasti kmetovav-

ci, pa tudi tamkajšnjim lov-

cem se je menda odvalil od srca velik kamen. Prav v

tistih krajih povzročajo divje

svinje precejšnjo škodo.

S. S.

Obilen plen brez strela in pasjega laježa

Radio

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 17, 22, 23, in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7, 9, 12, 13, 15, 17, 22, 23, in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

SOBOTA - 29. septembra

8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji
8.35 Godalni trio št. 2 v G-duru
8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
9.25 Zabavni kaleidoskop
9.50 Od kola do kola
10.15 Od tod in ondod
11.00 Uvertura in dva monologa iz Wagnerjeve opere Večni mornar
11.30 Dopoldanska vedra ruleta
12.05 Kvintet Borisa Kovačiča s pevcema
12.15 Kmetijski nasveti - prof. France Verdijan: Več boljnih zelenjadnih sort
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Popularne orkestralne skladbe
14.05 Glasbeni omnibus
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Glasbeni intermezzo
15.25 Dubravka Tomšič igra Liszta
15.40 Trije izpred sto let
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Gremo v kino
17.50 Ansambel Mojmir Sepeta
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Jugoslovanski capriccio
18.25 Mali klub ljubiteljev popevk
18.45 Okno v svet
19.05 Glasbene razglednice
20.20 Za prijeten konec tedna
22.15 Oddaja za naše izseljence
23.05 Za ples in razvedrilo

NEDELJA - 30. septembra

6.00 Vedro in poskočno za nedeljsko jutro
6.30 Napotki za turiste
7.30 Radijski koledar in prireditve dneva
8.00 Mladinska radijska igra
8.35 Mladi umetniki za naš spored
8.50 Glasbeni intermezzo
9.05 Z zabavno glasbo v novi teden
9.47 Uspavanka matere partizanke
10.00 Se pomnite tovariši...
10.30 Promenadni koncert simfoničnega orkestra RTV Ljubljana
11.30 Mednarodni festival študentskih gledališč
11.50 Zabavni orkester RTV Ljubljana
12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - I.
13.30 Za našo ves
14.00 Ljubljanski oktet poje pesmi Lovra Hafnerja
14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - II.
15.15 Ob zvokih zabavne glasbe

22.15 Zabavni ansambli RTV Ljubljana
23.05 Zaplešimo v novi teden

PONEDELJEK - 1. oktobra

8.05 Zabavni kaleidoskop
8.30 Zaključni prizor prologa in vrtna scena iz opere
8.53 Za mlade radovedneže
9.25 Dvajset minut ob glasbenem avtomatu
9.44 Godalni kvartet v B-duru
10.15 Od tod in ondod
11.00 Sprehod po Ljubljani
11.26 Z zabavno glasbo vam želimo dober tek
12.05 Domače popevke Boruta Lesjaka
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Dragan Honzak: Pomen jesenskega sajenja sadnega drevja
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Pisan izbor iz Chopina
14.05 Glasbeni omnibus
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Dvakrat deset
15.40 Literarni sprehod
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Arija skozi stoletja
18.00 Aktualnosti doma in po svetu
18.10 Orglice igra Andrej Blumauer
18.25 Prvi večerni ples
18.45 Novo v znanosti
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Iz doline v planino
20.45 Kulturna kronika
21.00 Razgled po sodobni glasbeni literaturi
22.15 S popevkami po svetu
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Do polnoči pa - v plesnem ritmu

TOREK - 2. oktobra

8.05 Naša domovina v zborih
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
9.25 Radost v delu...
9.42 V narodnem tonu
10.15 Od tod in ondod
11.00 Sprehod po jugoslovanski literaturi solistične glasbe

11.26 Tisoč pisanih taktov
12.05 Slovenske narodne poje Marija Gazvoda
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Tatjana Stupica: Za jarine moramo orati pred zimo
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Priljubljene operne melodije
14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov
15.20 Laurindo Almeida v Latinski Ameriki
15.30 V torej na svidenje
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Iz nemške glasbene romantike
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Zabavni orkester Raphaela
18.25 Mali klub ljubiteljev popevk
18.45 S knjižnega trga
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Glasba za godala
20.15 Plesni orkester RTV Ljubljana
20.30 Radijska igra
21.43 Portret v miniaturi
22.15 Mozartov večer
23.05 Zapoznelim plesavcem

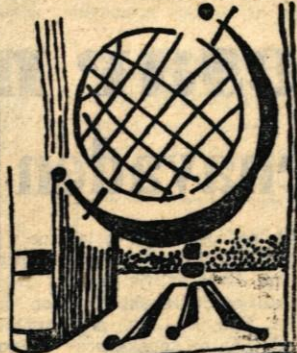
SREDA - 3. oktobra

8.05 Romeo in Julija - dramatična simfonija
8.55 Pisan svet pravljic in zgodb
9.25 Jam-Session v Palladiumu
9.45 Tenorist Miro Brajnik
10.15 Od tod in ondod
11.00 »Po jezeru bliz Triglava«
11.15 Človek in zdravje
11.25 Operne uverture
12.05 Deset minut s Triom Avsenik
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Mira Puc: O vprašanih selekcijah živine
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Uvertura, concertino in suita
14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
14.35 Uvodni prizor opere Dalibor
15.20 Poje Ljubljanski komorni zbor
15.40 Igra flavtist Hans-Dietter Sonntag
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Soferjem na pot
17.50 Intermezzo s hammond orglami
18.00 Aktualnosti doma in v svetu

18.10 Iz zgodovine Beethovnevega ustvarjanja
18.45 Ljudski parlament
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Pojoči mozaik
21.00 Medium, opera
22.15 Romantičnim plesavcem
22.50 Literarni nokturmo

23.05 Zadnji ples pred polnočjo
ČETRTEK - 4. oktobra
8.05 »Bosenska pasterala«
8.25 Zabavni kaleidoskop
8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
9.25 Nekaj odlomkov iz opere »Deseti brat«
10.15 Od tod in ondod
11.00 Srečanje z Beo Bartokom
11.35 S popevkami po Evropi
12.05 Nehama Haendel poje izraelske pesmi
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Viktor Bajc: Uporaba plastičnih mas v kmetijstvu
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Antonin Dvořák v svoji ameriški dobi
14.01 Iz Gershwinovih preludijev
14.05 Glasbeni omnibus
14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
15.20 Zabavna medigra
15.25 Arije in dueti
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Koncert po željah poslušavcev
18.00 Aktualnosti doma in v svetu
18.10 Petdeset minut turizma in melodij
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napევov
20.45 Zasanjana trobenta
21.00 Večer umetniške besede
21.40 Koncertne improvizacije za violo in godala
22.15 Po svetu jazza
23.05 Prisluhnite še naši nočnejši zadnji oddaji

PETEK - 5. oktobra
8.05 Iz treh oper
8.30 Zabavni kaleidoskop
8.55 Pionirski tehnik
9.25 Jutrarnji obisk pri Josephu Haydnu
10.15 Od tod in ondod
11.00 Tri barve godalnih instrumentov v delih
11.25 Petintrideset zabavnih minut
12.05 Narodne poje kvintet Niko Stritof
12.15 Kmetijski nasveti - Ing. Dušan Terčelj: Delo v kleti po letošnji trgatvi
12.25 Melodije ob 12.25
13.30 Od arije do arije
14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
14.35 Krizem po Sloveniji
15.20 Napotki za turiste
15.25 Vedra medigra
15.30 Odmevi z Balkana
16.00 Vsak dan za vas
17.05 Solist tega tedna

17.45 Plesni karnet
18.00 Aktualnosti doma in po svetu
18.10 Mozart in njegov Don Juan
18.45 Iz naših kolektivov
19.05 Glasbene razglednice
20.00 Improvizacija in toccata za simfonični orkester
20.15 Tedenski zunanepolitni pregled
20.30 Jugoslovanske narodne v koncertnih priredbah
21.00 Zabavni orkester Arturo Somchano
21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
22.15 Melodije zvenijo v noč
22.50 Literarni nokturmo
23.05 Nočni koncert

Drugi program

SOBOTA - 29. septembra

20.00 Večer pri jugoslovanskih skladateljih
21.15 Jazz na koncertnem odru
22.15 Sobotni ples

NEDELJA - 30. septembra

12.00 Brahms in Čajkovski
13.10 Z velikih opernih odrov
14.00 Veselo popoldne
14.34 Vrag na vasi - baletna suita
15.15 Melodije za razvedrilo
20.00 La serva padrona
20.45 Od menuta do jazza
21.00 V nedeljo ob devetih zvečer
22.15 Simfonija v C-duru

PONEDELJEK - 1. oktobra

20.00 Koncert Zagrebške filharmonije
21.40 Ameriške popevke

TOREK - 2. oktobra

20.00 Jugoslovanski skladatelji v zborih
20.30 Mojskreska dela francoske glasbe
20.58 Dve gavoti za violino
21.00 Vaše melodije
21.30 Program UNESCO
21.45 Jazz ob 21.45

SREDA - 3. oktobra

20.00 Nonet št. 1 opus 32
20.32 Mezzosopranistka Sonja Drakslerjeva
20.44 Razpoloženja, vtisi in spomini
21.00 Štirikrat petnajst

ČETRTEK - 4. oktobra

20.00 Opatija 62
21.15 Simfonični orkester jugoslovanske radio-televizije

PETEK - 5. oktobra

20.00 Opatija 62
21.15 Večer Sergeja Prokofjeva

Televizija

SOBOTA - 29. septembra

16.30 Frontno gledališče na Gospodarskem razstavišču

18.00 Borba ob zahodu - TV igra
19.00 Kulturne slike
19.15 Rezerviran čas
19.30 TV obzornik
19.30 TV pošta
19.45 Kratki film
20.00 TV dnevnik
20.30 Koncert ukrajinskega ansambla
21.30 Po Jugoslaviji
22.00 Ekspedicija - film
22.30 Festival italijanskih pesmi

NEDELJA - 30. septembra

9.45 Filmska reportaža
10.00 Odkritje spomenika ob 20-letnici pionirske organizacije
11.00 Kmetijska oddaja
11.30 Veter - serijski film
11.30 Veter - serijski film
Sportno popoldne
17.00 Celovečerni film
20.00 TV dnevnik
20.30 TV helikopter št. 9
20.45 Foma Gardijev - sovjetski igrani film

PONEDELJEK - 1. oktobra

18.30 Kobilja jaja - lutkovna igra
19.00 Beograjska kronika
19.30 TV obzornik

19.45 Tedenski športni pregled
20.00 TV dnevnik
2.030 Ekran na ekranu

TOREK - 2. oktobra

Ni sporeda!

SREDA - 3. oktobra

18.00 TV slikanica
18.15 V mestecu veseljakov - lutkovna igra
19.00 Rezerviran čas
19.30 TV obzornik
19.30 Sovjetski dokumentarni film
19.45 Lotto in športna prognoza
20.00 TV dnevnik
20.30 Portreti in srečanja
21.00 Svetovni kongres magikov

ČETRTEK - 4. oktobra

10.00 TV v šoli
18.00 Mendov spored
19.00 Zagrebški tehnik
19.30 TV obzornik
19.30 Spomini
19.45 Kratki propagandni film
20.30 Festival zabavnih melodij Opatija 62

PETEK - 5. oktobra

18.00 Kulturna panorama
18.30 S poti po Ceylonu
19.00 S kamero po Afriki

19.30 TV obzornik
19.30 Mala tv univerza
19.45 Propagandna oddaja
20.00 TV dnevnik
20.30 Festival zabavnih melodij Opatija 62

Kino

SOBOTA - 29. septembra

CENTER - francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 18. in 20. uri; premiera amer. filma VSE ZA SMEH, ob 22. uri
STORŽIČ - ameriški barvni film AFRIŠKI LEV ob 10. uri, francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 15. uri, angleški film ULICA BREZ DREVES ob 17. in 19. uri
Cerklje KRVAVEC - ameriški barv. VV film VRTOGLAVICA ob 19.30
Visoko - šved. film POUK O LJUBEZNI ob 19.30

NEDELJA - 30. septembra

CENTER - premiera domačega filma DR ob 14. uri, francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 16. in 18. uri
STORŽIČ - slovenski film NA SVOJO ZEMLJO matineja ob 10. uri, angleški film ULICA BREZ DREVES ob 17. uri, francoski film OBRAČUN PRI ZENAH ob 19. uri, premiera ital. barv. CS filma KITAJSKI ZID ob 21. uri
SVOBODA - ameriški film VSE ZA SMEH, ob 14. uri; in 20. uri, jugosl. franc. CS film NE UBIJAJ ob 18. uri
Cerklje KRVAVEC - ameriški barv. film VRTOGLAVICA ob 16. in 19. uri
Naklo - nemški barv. VV film TI SI MOJA PESEM ob 18. uri
Predvor - šved. film POUK O LJUBEZNI ob 15.30
Podbrezje - švedski film POUK O LJUBEZNI ob 19. uri

PONEDELJEK - 1. oktobra

CENTER - ital. barv. CS film KITAJSKI ZID ob 15.30, ameriški barv. CS film SAYONARA ob 17.30 in 20. uri
STORŽIČ - domači film DR ob 10, 15, 17, in 19. uri

TOREK - 2. oktobra

CENTER - ameriški barvni film TRGATEV ob 16, 18. in 20. uri
STORŽIČ - domači film DR ob 10, 15, 17, in 19. uri

SREDA - 2. oktobra

CENTER - ital. barv. CS film KITAJSKI ZID ob 16. in 20. uri, nemški barv. film GROFICA MARICA ob 18. uri
STORŽIČ - domači film DR ob 15, 17, in 19. uri
SVOBODA - ameriški film VSE ZA SMEH, ob 18. in 20. uri
ČETRTEK - 4. oktobra
CENTER - jugosl. barv. film MISS STON ob 16, 18. in 20. uri
STORŽIČ - ameriški film VSE ZA SMEH, ob 15, 17, in 19. uri

PETEK - 5. oktobra

CENTER - ameriški barvni CS film TROJANSKA HELENA ob 16, 18. in 20. uri
STORŽIČ - ameriški film ob 16. in 20. uri

VSE ZA SMEH, ob 15, 17, in 19. uri

Jesenice »RADIO«

29. septembra do 1. oktobra
jugoslovanski film SAŠA
2. do 5. oktobra franc. film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN
4. do 5. oktobra amer. barv. CS film VOZOV NA ZAHOD

Jesenice »PLAVŽ«

1. do 2. oktobra jugoslovanski film SAŠA
3. oktobra amer. barv. CS film VOZOV NA ZAHOD
4. do 5. oktobra franc. film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN

Zirovnica

29. septembra ruski barvni film ZORANA LEDINA II. del
30. septembra nemški film 1000 OČI DR. MABUSE
3. oktobra - jugoslovanski film SAŠA

Dovje

29. septembra nemški film 1000 OČI DR. MABUSE
30. sept. ruski barv. film film ZORANA LEDINA.-
4. oktobra jugoslovanski film SAŠA

Koroška Bela

29. septembra franc. film GLEJ SVOJE DELO DANIELA
30. septembra franc. film FRANCOZINJA IN LJUBEZEN
1. oktobra argentinski film VODJA TOLPE
2. oktobra ruski barv. film ZORANA LEDINA III. del

Kranjska gora

29. do 30. septembra franc. film NATALIJA
2. do 3. oktobra angl. film TOMMY STEELE POJE

Kropa

29. septembra češki film VOLČJA JAMA ob 20. uri
30. septembra amer. barvni film DOBER DAN ŽALOST ob 16. in 20. uri

Ljubno

29. septembra amer. barvni film ZLOMLJENA ZVEZDA ob 20. uri
30. septembra amer. barvni film ZLOMLJENA ZVEZDA ob 16. uri

Duplica

29. septembra barvni film PETROGRAJSKE NOČI ob 19. uri
30. septembra barvni film PETROGRAJSKE NOČI ob 15, 17, in 19. uri

Skofja Loka »SORA«

29. septembra domači VV film MEDALJA S TREMI SRCI ob 18. in 20. uri
30. septembra domači VV film MEDALJA S TREMI SRCI ob 17. in 20. uri
30. septembra ruski film KAMENITI CVET ob 9.30. uri

Radovljica

29. septembra amer. barvni CS film PLAVOLASI ANGEL ob 20. uri
30. septembra amer. barvni CS film PLAVOLASI ANGEL ob 16. in 20. uri

30. septembra ameriški film GOLO MESTO ob 18. uri
30. septembra franc. jug. barvni film NEVIHTA ob 10. uri matineja
2. oktobra francoski film PREHOD PREKO RAINE ob 20. uri
3. oktobra francoski film PREHOD PREKO RAINE ob 17.30 in 20. uri
4. oktobra zapadno nemški film DOKLER NAS DENAR NE LOČI ob 20. uri
5. oktobra zapadno nemški film DOKLER NAS DENAR NE LOČI ob 18. uri
5. oktobra angleški krim. film SMRT PREZI ob 20. uri

Triglav : Zelezniki (pionirji)

Jutri bo na sporedu tudi peto kolo I. razreda GNL. - Igrali bodo -

v Trbojah - ob 9. uri Trboje : Predoslje (pionirji), ob 10. uri igrali člani istih sekcij;

ROKOMET

V četrtem kolu gorenjske lige se bodo srečali: Storžič : Tržič C (ob 9. uri), Krize : Tržič B (9), Triglav : Duplje (11), Savica : Zalnica (10), Sava : Radovljica (10) in Iskra B : Mladost (9). Vse tekme bodo na igriščih prvo imenovanih moštveh.

NOGOMET

V petem kolu gorenjske nogometne lige se bodo pomerili -

v Skofji Loki - ob 14. uri Skofja Loka : Senčur (pionirje) in ob 15. uri Skofja Loka B : Senčur;

v Trzinu - ob 15. uri Tržič : Bled; na Jesenicah - ob 14.30 uri Jesenice : Skofja Loka. v Kranju - ob 9. uri Mladost : Prešeren, ob 14. uri

ATLETIKA

Danes ob 8. uri bo atletski četverboj na igrišču pred šolo »Simona Jenka«. Tekmovanje je v počastitev 20-letnice pionirske organizacije.

NAMIZNI TENIS

Danes ob 19. uri in jutri ob 8. uri bo pozivni turnir desetorice slovenskih mladincev in mladink v avli osemletke »Simona Jenka«.

ATLETIKA

Danes ob 8. uri bo atletski četverboj na igrišču pred šolo »Simona Jenka«. Tekmovanje je v počastitev 20-letnice pionirske organizacije.

Turistični informator

BOHINJ
Hotel Zlatorog - Prostil ima 85 ležišč.
Hotel pod Voglom - Od danes do 2. oktobra je v njem vse zasedeno.
Hotel Jezero - V njem je na razpolago 40 ležišč.
Hotel Bellevue - Trenutno je hotel zaprt.

Mladinski dom - Do 7. oktobra so v njem vsa ležišča zasedena.
Turistično društvo - Turistom in izletnikom lahko oskrbi 450 ležišč v privatnih turističnih sobah v Bohinju.

Na Crni prsti - Tam je prostih še 20 ležišč.
KRANJ
Hotel Evropa - V njem je na razpolago 25 postelj, medtem ko je danes že vse zasedeno. V sobotah in nedeljah je v hotelu plesna glasba.
Hotel Jelen - V njem je nezasedenih 30 ležišč, za danes (sobota) pa le 10.
Turistično društvo - V privatnih turističnih sobah lahko oskrbi 11 ležišč.
Dom na Krvavcu - V njem je prostih 42 ležišč. Zlatica obratuje normalno.
Dom na Joštu - Tu je prostih 28 ležišč.
Dom na Jezerskem - Trenutno je v njem nezasedenih 50 postelj. V sobotah in nedeljah igra tu plesna glasba.
V privatnih turističnih sobah na Jezerskem je prostih 150 ležišč.
Češka koča - Tu je na razpolago 30 ležišč.
Grad Hrib v Predvoru - V tem gostišču je nezasedenih 14 ležišč.
Dovollilnice za ribolov izdaja turistično društvo Kranj in poslovalnica Izletnika.

ZALOG

Kulturno-umetniško društvo Zalog pri Komendi priredi jutri ob 15. uri PLESNI VENCEK. Igral bo plesni orkester SEST MLADIH iz Naklega.

ATLETIKA

Danes ob 8. uri bo atletski četverboj na igrišču pred šolo »Simona Jenka«. Tekmovanje je v počastitev 20-letnice pionirske organizacije.

NAMIZNI TENIS

Danes ob 19. uri in jutri ob 8. uri bo pozivni turnir desetorice slovenskih mladincev in mladink v avli osemletke »Simona Jenka«.

ATLETIKA

Danes ob 8. uri bo atletski četverboj na igrišču pred šolo »Simona Jenka«. Tekmovanje je v počastitev 20-letnice pionirske organizacije.

NAMIZNI TENIS

Danes ob 19. uri in jutri ob 8. uri bo pozivni turnir desetorice slovenskih mladincev in mladink v avli osemletke »Simona Jenka«.

ATLETIKA

Danes ob 8. uri bo atletski četverboj na igrišču pred šolo »Simona Jenka«. Tekmovanje je v počastitev 20-letnice pionirske organizacije.

NAMIZNI TENIS

Danes ob 19. uri in jutri ob 8. uri bo pozivni turnir desetorice slovenskih mladincev in mladink v avli osemletke »Simona Jenka«.</

Nogavice

Skrbeti moramo, da so nogavice vedno cele in čiste. Nove nogavice vedno najprej splaknemo v mlačni vodi. Umazane nogavice ne pustimo dolgo ležati, hitro jih operimo. Preden nogavice obujemo, jih zvijemo do pet, nataknemo na stopalo, potem previdno potegnemo na roko. Nogavice ne sušimo na soncu ali v bližini peči. Tudi likamo jih nikoli. Nogavica bo dlje vzdržala, če si bomo vsak dan umivale noge.

Recepti

LIMONINO MLEKO

1/1 vode, 1/2 mleka, sok od 1/2 limonine lupinice in sladkor po okusu. Vodo zmešamo z mlekom, to prevremo in dodamo dobro umito in nastrgano limonino lupinico: pijačo shladimo, dodamo limonin sok in sladkor. Nato mešamo, da se mleko le narahlo sesiri.

Jabolčno-vinska krema

5 rumenjakov, 1/1 belega vina, 100 g sladkorja in malo naribane limonine lupinice mešajte nad soparo. Mešajte toliko časa, da se prične gostiti. Nato pridajte 8–10 žlic jabolčne čežane in žličko rumna ter dobro premešajte in postrežite.

POLNJEN PARADIŽNIK

Skuto začinite s papriko, soljo in čebulo ter s to zmesjo napolnite izpraznjene, s soljo in poprom začinjene paradižnike.

Negovanje nohtov

Ce postrižemo nohte s škarkjami in si jih očistimo, nam uspe, da so nohti čisti, niso pa pravilno negovani. Najbolje za nohte je, da jih s pilico skrajšamo. Pilimo pa vedno v eni smeri – od strani k sredini. S tem preprečujemo, da bi se nohti delili in lopili. Naredimo si lepo ovalno obliko. Pazimo, da pri straneh ne zaidemo pregloboko. Nato je prav, če si nohte okopljemo v milnici, da se temeljito očistijo. Nato jih izbrisemo in kožico porinimo nazaj. Ne strižite je s škarkjami! Noht lahko takoj v začetku že poškodujete in ko zraste, ima razne napake.

Moški lahko uporabljajo za piljenje nohtov močnejše pilice. Njihovi nohti so namreč dosti manj občutljivi. Saj imajo le redko opravljanje milnice, pranje in pomivanje posode. Zato so njihovi nohti tudi dosti trši.

Raglanovi rokavi so še vedno priljubljeni pri italijanskih modnih kreatorjih. Kostim ima kratko tailirano jopico in ovratnik iz kozuhovine

Oblačila za deklice

Ne moremo trditi, da bi šla moda otroških oblačil svojo pot. Je prav sorodna z modo za odrasle, le barve tkanin so živahnije. Zato se prav lahko ukroji model za deklico, ki je sicer namenjen odrasli ženi. Pri izbiri tkanine in kroja bomo seveda

Za pedikiranje se uporabljajo različni instrumenti. Nohte na nogah pristrižemo vodoravno in pazimo, da pri koncih ne pristrižemo preveč. Kožice na nohteh prav tako ne odstranjujemo. Poredimo jo samo nazaj.

Marsikatera mati je včasih pri negovanju prvega otroka zaskrbljena zaradi njegovega joka. Ne zna si razložiti, zakaj otrok joka, pa čeprav je suh in sit.

Ste kdaj že opazovali otrokov jok? Čeprav ima šele nekaj mesecev, že zna jokati na več načinov. Če pazljivo poslušamo, bomo kaj lahko ugotovile vzrok njegovega joka. Otroci drugače joka, če je lačen ali moker. Poseben je njegov jok, če je bolan. V boleznih je otrokov jok razdražljiv. V tretjem ali četrtem mesecu starosti zapazimo, da ne joka otrok samo zaradi svojih fizioloških potreb, marveč da vzbudi pozornost. Ko ga vzamemo v naročje, preneha, razen pri lakoti se jok ne bo potešil. Za otrokov razvoj je potrebna tudi toplota in varnost, ki jo najde v materinem naročju. Seveda je pretirana nežnost zopet nevarna, da otroka ne razvadimo. Ni potrebno, da bi ves prosti čas sedeli ob otroku. Otroci štirih ali petih mesecev se že ure dolgo lahko sam igra. Ste ga že kdaj opazovali, kako ga zaposlijo njegovi prstki?

Prvih šest tednov otrok joka, če so plenice mokre ali umazane. Zaradi istega razloga lahko otrok joka, ne da bi se zbudil. Po šestih tednih ne joka več zaradi mokrih plenice, nekateri strokovnjaki celo trdijo, da je otroku v tem razdobju vseeno, ali je moker ali suh. Ta brezbriznost, ki traja do 16. meseca, je normalen pojav. Po prvem mesecu starosti »uvede« otrok neki nov način joka, in sicer preden zaspi. Zmotno je, da bi mislili, da joka zato, ker je lačen. Razvila se mu je neka nova sposobnost. Morda je bil razgovor v sobi preglasen ali pa ga je motila luč. Ko otrok postaja starejši, na take motnje ne reagira več z jokom. Svoje zahteve izraža z mimiko in gibi. Seveda ima vsak otrok za to svojevrstna znamenja. Zato naj ga mati dobro opazuje, da bo lahko ugodila željam.

Otrok, ki je star pet mesecev, bo jokal, če pridemo v sobo, ne da bi mu posvetili pozornost. Nekaj mesecev starejši bo jokal, če se pred njim poigramo z drugim otrokom. V tej starosti že zbira prve izkušnje. Zato je po-

trebno, da otroku govorimo, da se mu smejemo in da mu zapojemo.

Zanesljivost v kretnjah

Neko dekle petindvajsetih let je dejalo, da se v družbi ni moglo nikoli razživet. Mučil jo je stalen, neprijeten strah, da je nerodna. Vsaka kretnja, ki jo je naredila, se ji je zdela smešna in imela je občutek, da jo vsi ljudje vedno gledajo s pomilovanjem.

S trudom ji je uspelo, da je sedaj sproščena v obnašanju in da je odpravila komplekse. Kako? Pred velikim ogledalom je hodila s knjigo na glavi in se »učila« hoditi. Opazovala je svoje kretnje in držo. Napake je popravljala in po nekaj mesecih se je počutila dobro, zakaj kretnje so zanesljive in zaznane.

Mali nasveti

Krompirjeve olupke porabimo (osušene), da z njimi podkurimo.

Iz starih moških nogavic si lahko izdelate vrečke, ki se jih boste poslužile pri prijetanju vroče posode na štedilniku.

Iz stare obleke ali bluze si lahko napravite vrečke, ki se v gospodinjstvu vedno rabijo (za spravljanje nogavic, čevljev itd.).

Linolej očistite z mokro krpo in ga premažite s kremo Vix.

BERLIN za jesen in zimo

Znano nam je, da so tudi v Berlinu modni ustvarjalci, ki želijo vedno kaj novega in hočejo ustreči ženskam.

Berlinski kreatorji so izbrali za zimske plašče tudi klasično ozko lino in so si glede tega enotni s Parizom. Modna barva je pri njih rjava v vseh odtenkih. Razen rjavega tona pa so si utrle pot v letošnjo kolekcijo še naslednje barve: biljardno zelena, rdeča pečatnega voska in živo modra. Nekateri kreatorji se navdušujejo nad pariškim »šal ovratnikom« in so ga povzeli, drugi vztrajajo pri športnem, moškem. Rokava so vstavljena in pripomočke k videzu oglatih ramen.

Tudi kostimi imajo vstavljene rokave, krila so zvončasta ali s športnimi visokimi gubami.

H kostimom se nosijo pulji z visokimi ovratniki ali bluze iz nežnih tkanin. Bluze so, ali športne ali kokešno ženske polne naborkov in pentelj.

Pri nekaterih kostimih se je pojavil pas, ki pa ne sme biti zadržen, pač pa samo rahlo privezan.

KAKO JEMO HRENOVKO?

Ko jemo hrenovko kar lepo z roko, se morda zaskrbljeno vprašamo, ali sploh smemo tako, ne da bi uporabili nož ali vilice. Če smo v lokalni, kjer nam postrežejo k zaželeni hrenovki tudi pribor, se ga bomo seveda tudi poslužili. Če bomo pa jedli kar stoje ob servisni mizi, jo mirno primimo v roke.

Filmski vrtiljak

Novo v filmskih ateljejih

HOLLYWOOD

Joanne Woodward bo prvič po svoji odlični igri v »Treh Evinih obrazih« oblikovala zahtevno in pomembno vlogo. Producent Jerry Wald (ki pa je medtem – star 49 let – umrl) ji je zaupal vlogo v filmu »Žena v juliju« družbe 20th Century Fox. Gre za filmsko verzijo gledališke igre Williama Ingea »Izgubljene rože«. Režira Franklin Schaffner, v ostalih vlogah pa nastopata mladi Richard Beymer, ki je pred tem igral glavno vlogo v »Avanturah mladeniča« po Hemingwayu, in Claire Trevor.

Joan Crawford je nosilka glavne vloge v drami iz bolnice za duševne bolezni – »Strežniki«, njena soigravca sta Robert Stack in Polly Bergen. Režira Hall Bartlett za družbo United Artists.

Walt Disney snema nadaljevanje svojega fantastičnega filma »Raztreseni profesor«, v katerem je profesor izumil novo umetno snov, s katero je premagal gravitacijo. V nadaljevanju te komedije pa dobi sina iz »antigravitacijske snovi«. Tak je tudi naslov filma: »Sin iz flubbera«, ki ga režira Robert Stevenson in v katerem igrajo Fred MacMurray, Nancy Olson in Charles Ruggles.

FRANCIJA

Jean Paul Belmondo igra v svojem najnovejšem filmu policijskega obveščevalca. Gre za delo »Le Doulos« (po

naše bi rekli »Spicelj«) režiserja J. P. Melvillea, ki pravi, da bo skušal napraviti tragedijo na temo žrtvovanja. Zločinca, ki v svojem najboljšem prijatelju, ki mu je popolnoma zaupal, spozna policijskega obveščevalca, igra Serge Reggiani.

Znani komik Darryl Cowl igra v družbi s Pierrom Brasseurjem in Francis Blanchem v novem zabavnem filmu Marca Allegreta »Odvratni carinik«, ki ga snemajo v Marseillesu.

Popularni pevec Charles Aznavour se pripravlja na vlogo v filmu »Ameriška podgana«, v katerem mu je Jean G. Albicocco določil za soigravko svojo ženo Marie Laforet.

VELIKA BRITANIJA

Albert Finney, ki smo ga pred kratkim imeli priložnost videti v filmu »V soboto zvečer – v nedeljo jutraj«, igra zdaj naslovno vlogo v novem delu Tonyja Richardsona »Tom Jones«. Scenarij po romanu Henryja Fieldinga je napisal John Osborne. Sinneveji soigravki sta Susannah York in Edith Evans.

V deželi kriminalke snema po svojem televizijskem monologu prirejeno kriminalko »Mali, žalostni svet Sammyja Leeja« režiser Ken Hagens. Igrajo Anthony Newley, Robert Stephens in Elizabeth Mac Lennan.

Znana pevka in igravka Judy Garland je spet stopila

pred kamere. Režiser Ronald Neame ji je zaupal glavno vlogo v filmu »Samotni oder«, drami z glasbenimi vložki. Njena partnerja sta Dirk Bogarde in Jack Klugman.

ITALIJA

Pri naših sosedih Luchino Visconti še zmeraj snema svojega »Leoparda« z Burtom Lancasterom, Alainom Delonem in Claudio Cardinale. Federico Fellini pa je končal svoj novi film, ki pa je še kar brez naslova. Kot je znano, igra glavno vlogo spet Marcello Mastroianni, ob njem pa CC, Anauk Aimée in Sandra Milo.

ZAHOVNA NEMCIJA

V Berlinu snema Georg Marischka »San Michele« po A. Muntejevem romanu z

O. W. Fischerjem in Rosanno Schiaffino v glavnih vlogah. Crud Jürgens pa bo oblikoval glavno vlogo v najnovejši verziji »Beraške opere«, nemško-francoski koprodukciji v režiji Wolfganga Staudteja. Razen Jürgensa bomo imeli priliko videti še Pascale Petit, Melino Mercouri, Charlesa Aznavourja in Walterja Gillerja.

JAPONSKA

Za najboljšega japonskega režiserja od Akire Kurosawe naprej velja Susumu Han. Njegove »Falote«, film o mladoletnih prestopnikih, so predvajali v informativni sekciji na letošnjem canneskem festivalu. Film »Polno življenje«, zgodba o dekletu, ki začne živeti, pa je zastopal Japonsko na letošnjem festivalu v Berlinu.

SOVJETSKA ZVEZA

V studijih »Mosfilma« so posneli film »49 dni«, v katerem so obnovili junaštvo štirih sovjetskih mornarjev, ki so leta 1960 preživeli 49 dni na odprtem morju Tihega oceana in jih je potem rešila ameriška letalonosilka. Režiral je Henrik Gaba.

Režiser Mihail Kalik je v filmu »Človek gre za soncem« pospremil fantiča, ki se napoti jutraj »okoli sveta in nato k soncu«, pa ga večer še vedno zateče v domačem mestu – toda bogatejšega za srečanja z mnogimi dobrimi ljudmi, z njihovim rojstvom, smrtjo, delom, ljubeznijo...

DOMA

Po scenariju Antona Ingoliča bo za zagrebško podjetje »Jadran-film« režiser Mate Relja posnel film »Nevarna pot«. Zgodba filma je pot dveh mladih internirancev iz taborišča nekje na severu Evrope v domovino – Slovenijo.

Olivera Marković bo odigrala glavno vlogo v filmu »Možje«, ki ga bo za »Lovčen film« iz Budve zrealiziral Milo Dukanović po scenariju Julija Najmana in Miroslava Milanovića. Njen soigravec bo Slobodan Perović.

DUŠAN OGRIZEK

Filmske zanimivosti

SOCNI NASLOVI

Ni samo za naše distributerje značilno, da radi naslove tujih filmov tako priredijo, da so bolj »sočni« in tako bolj vlečejo. V Franciji so n. pr. ameriški film »Ljubi, vrni se« z Dorris Day in Rockom Hudsonom hladnokrvno (ali pa vročokrvno!) prekrstili v »Pižamo za dva«...

ABSTRAKTNI FILM

Angleški umetnostni kritik Lawrence Alloway, ki je vnet zagovornik abstraktnega slikarstva, literature in celo filma, se je pred kratkim vrnil iz Amerike v domovino. Vendar njegovi sootočani upajo, da jim ne bo postregel s čim podobnim kot leta 1957. Takrat je organiziral predstavo »abstraktnega filma« z naslovom »Hura za de Sadea« in številni publiki 90 minut kazal prazno platno. Po predstavi jim ni vrnil denarja.

DOKTOR CHARLIE

Charlie Chaplin je med svojim obiskom v Angliji kar dvakrat obšel tradicionalno akademsko oblačilo – univerzi v Oxfordu in Durhamu sta mu namreč podelili naslov častnega doktorja literarnih ved. Ob tej priliki je Chaplin povedal, da namerava posneti nov film, ki bo čisto nekaj originalnega! Pred povratkom v Švico, kjer piše svoj življenjepis, so ga prosili za televizijski intervju. Toda Charlie je odklonil, češ da je videl, kaj so s televizijskimi intervjuji napravili njegovim prijateljem. Povedal je tudi, da svojim otrokom ne pusti gledati televizije, ker bi rad, da bi imeli nekaj svoje domišljije.

Mlada sovjetska igravka Larisa Lužina, za katero je »Cinemonde« ob filmu »V vse vetrove« na canneskem festivalu zapisal: Obraz, ki bo jutri slaven!

»Ravno zaradi tega! Kaj je bilo zvečer? Topel junijski večer. Ali boste na tak večer hodili okrog v rekaviceh? Saj bi vzbudili pozornost. Ker pa vozni red ne odkriva nobenih prstnih odtisov, jih je moral lastnik skrbno zabrisati. Nedolžen človek bi bil prstne odtise pustil – kriv pa ne. Iz tega sledi, da ga je naš prijatelj morivec pustil na pultu nalašč – kljub temu pa vseeno je sled. Vozni red je treba nekje kupiti, nekdo ga mora nositi v žepu – vse to pa torej le nudi neke vrste možnost...«

»Mislite, da bi na ta način le lahko našli kaka oporišča?«

»Odkrito vam povem, Hastings, prav posebno dosti upanja nimam. Ta človek, ta neznan X je očitno precej domišljav na svoje sposobnosti. Ne smemo si utvarjati, da bo zapustil sledove, ki bi jim kar težko nič mneni nič lahko sledili.«

»Torej nam vozni red ne pomaga dosti?«

»Ne tako kot vi mislite!«

»Pa vendar nekako?«

Poirot ni takoj odgovoril. Potem pa je počasi dejal: »Odgovor na to je – da. Storišče je neznan, zaviti je v temo in hoče v temni ostati. Po vsej priliki pa si ne more kaj, da ne bi sam vrgel svetlobe nase. V nekem smislu ne vemo o njem ničesar – v drugem pa kar precej. Vidim ga, kako se počasi oblikuje v postavo – možak, ki uporablja dober pisemski papir, možak, ki bi rad uveljavil svoj lastni jaz, svojo osebnost. Vidim ga kot otroka: bil je zapostavljen, nihče ga ni upošteval – vidim ga, kako je zrasel z občutkom manjvrednosti – kako se bori proti domnevni krivici, zamišljam si ga, kako se bori z notranjim nagonom, da bi se povzpela, da bi vzbudil splošno pozornost – in kako postaja ta njegov nagon silnejši in vedno močnejši, kako ga dogodki tiščijo k tlom, kako prilike kopljejo nanj nova ponižanja. Toda v njegovi notranjosti tli škra, da bi zažgala sod s smodnikom...«

»Vse to ni nič drugega kot domneve,« sem dejal. »Vse to nam ne pomore naprej!«

»Torej bi raje imeli črk in pepel in na poseben način podkovane čevlje? Kot vedno. Vendar pa menim, da bi si lahko zastavili nekaj praktičnih vprašanj: Cemu vozni red? Cemu Mrs. Asher? Cemu ravno Andover?«

»Življenje Mrs. Asherjeve je potekalo, kot se zdi, brez vsakršnih dogodkov,« sem premišljal glasno. »Razgovor s Partridgeom in Riddellom naju je razočaral, nič več nisva zvedela, kot sva že vedela prej.«

»Pošteno povedano, si jaz tudi nisem mnogo obetal od tega razgovora. Vendar pa nisva smela pustiti vnevar možnosti, da bi mogel biti eden izmed njiju morivec. In še zdaj ne moremo reči, da je pribito, da ni ta ali oni od njiju morivec.«

»Ta veliki, brutalni dedec morda – Riddell,« sem dejal.

»Oh, jaz sem pa odločen vsekakor oprostiti Riddella vsake krivde. Razburjen je bil, razgrajal je, videti je bil nemiren...«

»Saj ravno to kaže...«

»... človeka, ki je živo nasprotje moža, ki naj bi pisal ABC pismo. Domišljavost in samozavest sta lastnosti, ki ju moramo iskati.«

»Nekoga, ki se poveljuje, bahača?«

»Mnogo je ljudi, ki za zmučenostjo in za ustaljenostjo skrivajo mnoge nečimrnosti in samozadovoljstva.«

»Torej ste mnenja, da bi neznan Mr. Partridge...?«

»On bi prej utegnil biti tak tip. Več se pa ne da reči. Vsekakor se on bolj vede tako, kot bi se vedel pisec pisma – gre takoj na policijo, tišči se v ospredje, veseli se svoje važne vloge.«

»Torej mislite...«

»Nikakor ne, Hastings! Jaz osebno sem mnenja, da storišče ni iz Andovera, vendar ne smemo, kot sem že rekel, pustiti prav nobene možnosti vnevar. Jaz tudi dosledno govorim o njem, čisto lahko pa bi bila tudi ženska.«

»Nemogoče!«

»Način izvedbe kaže na moškega, priznam. Toda anonimnih pisem so napisale več ženske kot moški, tega tudi ne smeva pozabiti!«

Nekaj časa sva molčala, potem pa sem vprašal: »Kaj pa bova zdaj počela?«

Poirot se je smehljaj: »Ničesar, dragi moj podjetni prijatelj, nič!«

»Kaj, nič?« Bil sem razočaran.

»Saj nisem čarovnik! Kaj pa bi hoteli, da naj počnem?«

Kaznišljaj sem in bilo mi je težko kaj reči na to vprašanje. Kljub temu pa sem bil prepričan, da je nekaj le treba storiti. »Vozni red imamo, pisemski papir, kuverto...«

»V tej smeri bomo vsekakor storili vse, kar se da. Policija ima vse pripomočke za take preiskave pri roki. Če se na ta način da kaj odkriti, bodite prepričani, da bo policija odkrila; le brez skrbi!«

S tem sem se pa moral zadovoljiti. Naslednje dni se je Poirot prav posebno izogibal vsem poskusom, da bi napeljal pogovor na andoverško zadevo, če pa sem se je jaz lotil, je nejevoljno odkimal.

Na tistem sem mislil, da vem zakaj. Poirot je bil poražen – ABC ga je izzval in – zmagal. Moj prijatelj, navajen na nepretrgane uspehe, si je ta udarec po vodi zelo gnil k sreči, tako zelo celo, da mi ni mogel o zadevi govoriti. To je sicer bila poteza malenkostnosti pri tako velikem možu, toda saj utegne najbolj treznemu možu uspeh nazadnje zmešati glavo. In njemu jo je mešal leta in leta. Nič čudnega tedaj, če so se končno vendarle pokazale posledice.

Obzirno sem tedaj upošteval to slabost in zadeve nisem več omenil. Iz časopisa sem zvedel o prvi obravnavi pri ogledu, ki je bila hitro končana. ABC pisma sploh niso omenili in sodbna porotnikov se je glasila: »Umor izvršen od ene ali več neznanih oseb.« Časopisje je zadevi posvečalo le malo prostora, ker se iz nje ni dalo napraviti kaj bolj senzacionalnega.

Ce povem po pravici, je tudi pri meri stvar kmalu utonila v pozabo, deloma zato, ker sem Poirotovo ime le nerad spravljal v zvezo z neuspehom. Toda 22. julija sem se zadeve spet spomnil. Poirot nisem videl nekaj dni. Konec tedna sem prebil v Yorkshiru, v ponedeljek popoldne pa sem se spet vrnil v London. Čez šestih je dospelo pismo. Spominjam se, kako je Poirot nenadoma globoko zavzdihnil, ko je odpiral kuverto.

»Tu je!« je dejal, ker sem ga, ne da bi kaj razumel, debelo gledal, je dopolnil: »Drugo poglavje zadeve ABC.«

Sirmel sem vanj še vedno, ne da bi se mi posvetilo. Na Andover sem bil čisto pozabil. »Berite!« mi je rekel Poirot in mi ponudil pismo. Bilo je popolnoma tako kot prvo, pisano na enakem papirju in z istim strojem.

Ljubi Mr. Poirot!

No, kaj pa zdaj? Ena proti nič zame, kaj? Tisto v Andoveru ni bilo od muh, kajne? Toda šale še ni konec, ta šale pride! Dovolite mi, da Vas opozorim na Bexhill ob morju!

Datum: 25. tega meseca!

Ah, kako imenitno se zabavamo, ali ne?

Vedno Vaš

ABC

»Tristo peklenščkov, Poirot! Ali namerava ta satan storiti še en umor?«

»Kako pa? Kaj pa ste pričakovali? Ali ste si mislili, da je z zadevo v Andoveru že vse pri kraju? Spomnili se boste, da sem bil takrat dejal: To je začetek!«

»Toda saj to je strašno!«

»Da, strašno!«

»Opraviti imamo z blaznežem!«

»Da!« – Njegova preprosta mirnost je bila neprimerno bolj tehtna kot še tako velika gesta. Preiresen do dna sem mu vrnil pismo.

Naslednje jutro smo se sestali k sebi, da premislimo položaj. Prišli so policijski poveljniki Sussexa, podpredsednik kriminalne policije, inšpektor Glen iz Andovera, komisar Carter od okrajne policije Sussexa, Japp in mlajši inšpektor po imenu Crome ter dr. Thompson, znani zdravnik za duševne bolezni. Drugo pismo je bilo opremljeno z žigom Hampstead, toda Poirot je bil mnenja, da žigu ni dala dosti vere.

Zivahno smo se pomenkovali o primeru. Dr. Thompson je bil prijeten mož srednjih let. Kljub svojemu ogromnemu znanju se je izražal zelo priljudno in preprosto ter se dosledno izogibal strokovnjakemu izražanju svojega poklica.

»Nobenega dvoma ni,« je dejal podpredsednik kriminalne policije, »obe pismi sta iz iste roke.«

»In popolnoma mirno lahko verjamemo, da ju je pisal morivec iz Andovera.«

»Tako je! In z drugim pismom smo prejeli posebno svarilo, da se bo drugi umor zgodil 25. julija – to je pojutrišnjem – v Bexhillu. Cesa bi se lahko lotili?«

Policijski poveljnik iz Sussexa se je ozrl na svojega tovariša, komisarja Carterja: »No, Carter, torej?«

Komisar je resno odmajal z glavo: »Težavno, sir, zelo težavno! Niti najmanjše oprijemljive točke, nobenega oporišča, nobenega bližnjega naslednjega žrtev! Kar naravnost vprašamo: Ali se sploh da kaj ukreniti?«

»Nekaj bi predlagal,« je zamrmral Poirot.

Vsi so se ozrli vanj.

»Verjetno se mi zdi, da se začenja ime naslednje žrtve z B.«

»To bi bilo že nekaj,« je menil dvomeče komisar.

»Blaznost za abecedo,« je pripomnil zamišljeno dr. Thompson.

»Pravim, da bi bilo mogoče – pa nič več. Prišlo mi je na misel, ko sem bral na napisni tabli v Andoveru ime Asher, zdaj pa v drugem pismu naletel na ime kraja Bexhill. Pa sem si mislil, da izbira morivec svoje žrtve in imena krajev po abecednem redu.«

»Brez vsake podlage ta domneva nikakor ni,« je pojasnil zdravnik, »čeprav je tudi kaj lahko mogoče, da je ime Asher čisto slučajno – pa bo naslednja žrtve – pa naj se že piše kakorkoli – spet stara lastnica kakšne trgovinice. Pribiti je treba, da imamo opraviti z blaznežem, ki nam doslej za svoj motiv še ni dal nikake opore.«

»Ali ima blaznež sploh kak motiv, sir?« je skeptično vprašal komisar.

»Kajpak, da ga ima! Do pogina trdovratna logika je eden glavnih znakov blaznosti. Tak blaznež misli, da ga je izbralo nebo za to, da mori – učitelj peja – ali zdravnik – ali stare ženske, ki vodijo trafike – in zmeraj tiči za vsem popolnoma logičen razlog. Ne sme nas zavesti abecedni redosled – najprej Andover, nato Bexhill – to je kaj lahko samo slučajno.«

»Vsekakor bi bilo prav, če bi že vnaprej storili kake ukrepe, s katerimi bi se nekoliko pripravili za vsak primer, ali ne? Carter, mogoče bi nekoliko popazili na vse B-eje, posebno na lastnike trgovin in prodajalnih časopisov, ki so last ljudi brez svojcev in se nekoliko pozanimati za ljudi, ki ne stanujejo v tistih krajih. Več se pa v tem primeru res ne da storiti.«

Komisar je zastokal. »Zdaj ko se začnejo šolske počitnice in čas dopustov! Ves Bexhill je že nekaj dni poplavljen s tuji!«

»Storiti moramo, kar se le da,« je odvrnil strogo njegov predstojnik.

Inšpektor Glen je povzel: »Dal bom vse ljudi nadzirati, ki so imeli količjak in kakorkoli opraviti z umorom v Andoveru. Obe priči, Partridgea in Riddella, potem starega Asherja seveda. Če bi se količjak namenili, da bi zapustili Andover, pošljem koga za njimi.«

Posvetovanje je bilo končano.

29. september - pionirski dan

20 let je preteklo, odkar je bila na I. kongresu USAOJ v Bihaču (od 27. do 29. dec.

Magičen kvadrat

11	13	17	19
11	13	17	19
11	13	17	19
11	13	17	19

Uredi številke tako, da bo seštevek vodoravno, navpično in poševno vedno 60.

TABORNIŠKI KOTICEK

„Medvedek“

Dež je bil kakor iz škafe, ko sem zadnjič hitela proti domu. Nenadoma je zrastle poleg mene dežniki in pod njim mali „medvedek“ — tako imenujemo najmlajše tabornike.

„Kam pa hitiš v tem dežju?“ sem ga vprašala. „Na taborniški sestanek.“ — mi je moško odgovoril. Pogledala sem ga. Ves moker je bil pod noge in tresoč je stiskal k sebi beležnico in svinčnik. Stopical je ponosno — imenitno se mu je zdelo, da dežuje in da gre kljub temu na sestanek, da bo ves premočen in ga bodo tovariši občudovali. Pa saj je tabornik — in taborniki so odločni in se ne bojijo dežja! „Kaj pa se sedaj učite?“ — „Ponavljamo za prvi izpit.“ — „Koliko pa vas hodi na sestanke?“ — „Osem. Zelo dobrega vodnika imamo. Tako prijetno je hoditi na sestanke. Zadnjič smo ga imeli v logu. Učili smo se postavljati šotor, potem smo imeli kratko tekmovanje. Zdaj se pripravljamo na mnogoboj. Naredili smo tudi kratek pohod po potnih znakih, skoraj vsi jih že poznamo.“

Po tem, kako se mu je razvezal jeziček, sem sklepala, da je zelo rad pri tabornikih. Zelo zaveden je mali „medvedek“, na vsakem izletu ga vidim in tudi na taborjenju je bil že dvakrat. Zdaj še mali „medvedek“ bo nekdo zelo dober tabornik.

Bližala sta se taborniškemu domu in poslovila sta se. Iz oči mu je sijal svetel zanos.

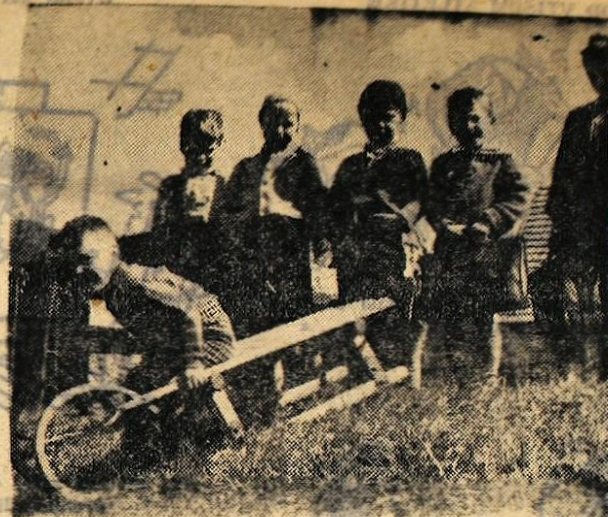
1942) ustanovljena organizacija najmlajših — pionirska organizacija. Seveda pa so bili otroci v NOB vključeni že od dne, ko so počile prve partizanske puške. Prenašali so partizanske časopise, radijska poročila, letake, zbirali so hrano in zdravilna zelišča za partizanske enote. Tako so že leta 1942 nastale pionirske čete in odredi na Dolenjskem, v Beli krajini, na Kočevskem, v Ljubljani in drugod. Na Gorenjskem se je tak odred imenoval »Rati-fovec«.

Pionirji so tako neposredno sodelovali v NOB vse do leta 1945, to je do dne, ko je bila osvobodena vsa naša domovina in ko so s cvetjem in pesmijo odšli na ulice, da sprejmejo našo vojsko.

Danes ni več potrebno, da bi bili pionirski odredi razdeljeni na čete. Zato pa ima vsak odred različne krožke,

klube in sekcije, kjer si pionirji izpopolnjujejo svoje znanje.

Za danes — za PIONIRSKI DAN — 29. september — so pionirski odredi po vsej republiki pripravili različne prireditve. Ljudska tehnika Slovenije in Zveza prijateljev mladine Slovenije prirejata v Ljubljani foto razstavo, ob 19. uri bo zbor pionirjev na trgu revolucije v Ljubljani, jutri pa bo odkritje spomenika pionirjem pred muzejem NOB.

Komaj je konec poletnih dni, malčki že mislijo na bele snežine. Če ne bi bilo tako, bi tokrat tudi naš foto-reporter ostal praznih rok

Kako je pogumna Julija rešila svojo sestro

Podvig šestletne Julije Clark, o katerem pišejo vsi ameriški časopisi, se zdi skoraj nemogoč. William Clark iz Kalifornije je odšel na izlet z majhnim turističnim avionom. Z njim je bila njegova žena in dve hčerki: 8-letna Lori in 6-letna Julija. Vrniti bi se morali še isti dan. Toda nazaj jih ni bilo ne zvečer in ne naslednji dan. Prvi jih je pogrešal stari oče, ki je delal v istem podjetju kot William Clark.

Najel je privatni avion in z njegovim letnikom poletel v smeri proti planinski pokrajini Big-Bir. Leteli so okrog 13 ur, ko je pilot Landels 200 metrov pred seboj zagledal ogrodje aviona. Prišli so, nato pa so odšli v

smeri, kjer so videli ostanke aviona. Prepričani so bili, da so vsi potniki mrtvi, toda ko so se približali, so zagledali 6-letno Julijo, ki jim je prišla naproti in prosila za malo vode za ranjeno sestro, kljub temu da se je komaj držala na nogah. V avionski kabini so našli truplo njene matere, 10 metrov proč je ležal njen oče, pod nekim drevesom pa je nepremično ležala Lori. — Imela je zlomljeni obe nogi — toda bila je živa.

Po pripovedovanju male Lori se je nesreča zgodila takole: Avion se je zrušil na zemljo iz neznanega vzroka. Starši so bili pa mestu mrtvi. Julija pa je bila v nezavesti. Ko se je prebudila iz nezavesti, je zaslišala stoka-

nje svoje ranjene sestre. Takoj ji je priskočila na pomoč. Tolažila jo je, hotela ji je dati vode, toda steklenici z vodo sta bili v kabini, v katero pa mala Julija ni mogla priti. V mamini torbici je dobila nekaj hrane, toda sestrine žejne kljub temu ni mogla potešiti. Počakala je do noči, ker je vedela, da takrat pade rosa. Vzela je del svoje bluze, jo zmočila v rosi, nato pa je kapljice vode iztisnila iz krpe, da so padale v sestričina usta. Našla je tudi nekaj vitaminov in en sendvič, tako da sta se lahko obdržali 66 ur, dokler nista dobili pomoči. Da je Lori ostala živa, se ima zahvaliti samo svoji sestri. V najboljšem primeru bi ostala brez noge, ki je zlomljena na nekaj mestih. Če ji mala Julija ne bi izčistila rane, bi prav gotovo dobila gangreno. Neverjetno je, kako je vse to zmoglo 6-letno dekletce. Celo mnogo odraslih ljudi ne bi bilo sposobno opraviti takega dela.

Dragi mladi braveci!

Konec je brezskrbnih dni, počitnice so za nami in pričel se je redni pouk.

Zato pa se bo sedaj začelo za vas, dragi pionirji, prav gotovo zelo zanimivo življenje. Oživelo bo delo v pionirski organizaciji, različnih krožkih, društvih itd.

Vabimo vas, da nam pišete o vsem: o svojem delu v šoli, kako ste praznovali praznike, pa kaj delate doma ali na igrišču, saj je življenje vse polno dogodkov — prijetnih in neprijetnih.

S tem, da nam boste poslali svoje prispevke in bomo najboljše objavili v »Mladi rasti«, se bodo z vašim življenjem seznanili tudi otroci iz drugih šol in krajev, nam pa boste pomagali, da bo mladinska stran postala zanimivejša in bolj pestra.

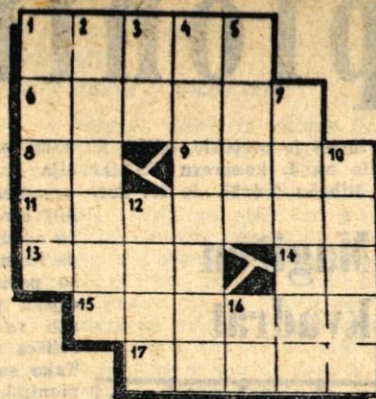
V Podlublju — pri Dovjakovi (po domače) ali pri Janezu Ahačiču — je minilo večer 14 dni, odkar je imela njegova krava »Sora« kar tri telčke. Prav gotovo gre za nenavaden dogodek, ki ga ne poznajo niti najstarejši Gorenjci niti živinozdravniki. Posebnost je namreč v tem, da so vsi telčki normalno razviti in skupaj s svojo materjo povsem zdravi

»Kje so sedaj tisti naši atleti s PEA, da vidijo kako se teče...«

Kaj morem zato, če ste se premaknili

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa za navpično:

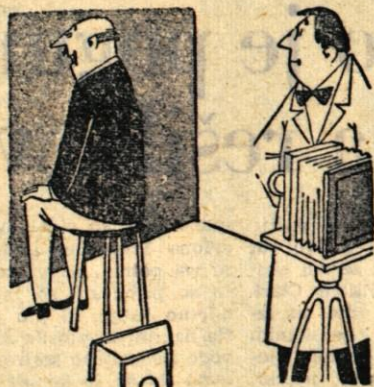
1., 1. listnato drevo, 6., 2. pismena obveza, 8., 3. okrajšava za eventuelno, 9., 12. menjava, 11., 4. sodobna prometna naprava, 13., 5. barva abecede, 15., 7. voznje, 17., 10. ke-igralnih kart, 14., 16. zadnji črki igralnih kart, 14., 16. zadnji črki kermajski element

Rešitev križanke št. 53

Vodoravno: 1. slatina, 8. lakolit, 9. an, 10. kota, 11. sak, 12. mlaj, 14. il, 16. rejenka, 18. species.

»Mora nastati neko presenečenje...«

NASA ZAPOSILITEV

»Grozno, nobene gnečel! S kom naj se človek le prepira?!«

dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti • dokumenti

4. APRIL. Davi sem zgodaj vstal, ker bi moral oditi v Kielce. Po zajtrku sem odšel z doma. Samotna hoja po poljskih poteh je bila žalostna. Po štiriurnem potovanju sem prispel v Kielce. Ko sem vstopil pri stricu, sem videl, da so vsi pobiti, in izvedel, da izseljujejo Žide iz raznih ulic - postal sem še sam žalosten.

5. APRIL. Vso noč nisem mogel zaspiti, po glavi so mi rojile čudne misli. Po zajtrku sem odšel domov.

12. APRIL. Očka mi je dovolil, da se smem učiti voziti kolo. Tako sem odšel k dečku, ki ima kolo, da bi me naučil; dejal je, da me bo naučil.

20. APRIL. Tudi danes sem vozil kolo, sam znam stopiti nanj. Več me noče naučiti.

14. MAJ. Že drugi teden dežuje brez prestanka. Prav ničesar ni, kar bi lahko zapisal v svoj dnevnik.

28. MAJ. Danes sem prvič v življenju odšel s svojim bratom v gozd iskat gobe, čeprav nisva poznala poti. Čeravno sva jih prvič iskala, sva našla obilo kreslinih gob, zakaj užiti jih še sploh ni.

9. JUNIJ. Danes so bili manevri nemških čet. Vojaki so se razporedili po poljih, postavili strojnice in streljali drug na drugega.

18. JUNIJ. Policija je opravila pri nas hišno preiskavo zaradi nekakšnih vojaških reči. Policisti so me spraševali, kje so te reči, in ponavljal sem, da jih ni pa

konec. Ničesar niso našli in odšli.

18. AVGUST. - Židovski Rdeči križ je prepeljal nekaj bolnikov (toda vsi imajo nalezljivo bolezen) iz Bodzentyna v bolnišnico Kielce.

1. SEPTEMBRA. - Danes je prva obletnica začetka vojne. Spominjam se, kaj vse smo že prestali v tem kratkem času, koliko trpljenja smo preživeli. Pred vojno je imel vsakdo svojo zaposlitev, skoraj nihče ni bil brezposeln: V sedanjih vojnah pa je

16. DECEMBRA. - Kmetje so danes ves dan dovažali krompir za oddajo.

28. DECEMBRA. - Zima se je komaj začela in že nekaj dni sneži. Se iz hiše ne moremo, tako nas zebe v obraz in roke.

LETO 1941

21. MAREC - Prejšnje leto so v tem času že začeli delati na poljih. Letos pa je zima, ko da je januar in ne marec. Huda zmrzal je in snežni metej ne preneha.

rodnike izven te četrti, odšli iz Kielca in se odpeljali k njim. Skoraj vse sorodstvo imamo v Kielcu. Kaj neki bodo zdaj počeli? Tam bo vendar vse strahotno drago kakor v drugih mestih, kjer so četrti. Iz Kielca se je danes pripeljal stric, posvetovati se hoče z očetom, kaj naj stori. Očka mu je dejal, naj pride za zdaj semkaj. Kar bomo storili mi, bo še on. Tako je odšel, da bi naročil zaprego za naslednji dan.

Mestni načelnik v Kielcu Hans Drechsel je 31. marca 1941 v resnici izdal ukaz, ki je temeljil na odredbi pokrajinskega guvernerja v Radomu Karla Lascha. Ta je odredila, da je v tem mestu treba ustanoviti geto. Četrta točka Drechslovega ukaza pravi, da se morajo vsi Židje do 5. aprila opoldne preseliti v židovsko mestno četrt. Peta točka opozarja, da bodo v nasprotnem primeru Žide izselili na silo in brez sleherne priljage.

2. APRILA. - Stric se je zgodaj zjutraj odpeljal v Kielce, da bi pobral svoje stvari. Mimo so ves dan vozile zaprege s stvarmi. Ljudje, ki se vozijo s temi stvarmi, so obhajani in hudo potrpi. Stric bi moral prispeti ob treh popoldne. Toda bil je že večer in še vedno ga ni bilo iz Kielca. Nismo vedeli, kaj naj si mislimo in kaj se je zgodilo. Ves večer smo čakali nanje, prispeli pa so šele ob dveh ponoči.

DNEVNIK

David Rubinowicza

skoraj 90 odstotkov brezposelnih in 10 odstotkov zaposlenih. Kakor mi: poprej smo imeli mlekarstvo in zdaj smo brezposelni. Le nekaj zalog iz predvojnih časov imamo in te črpamo, vendar gre do konca in ne vemo, kaj bo poslej.

13. DECEMBRA. - Schulze je dejal, da moramo izprazniti stanovanje, ker bo vanj nasipal rekvirirani krompir. Očka je komaj izprosil, da bodo ljudje spravili krompir tja, kjer je bila prej mlekarstvo.

14. DECEMBRA. - Danes so začeli dovažati krompir. Bilo ga je za kakšnih 20 kvintalov.

24. MAREC - Danes je malce topleje. Mimo so se peljale nemške čete. Večinoma konjenica. Stal sem pri oknu in gledal čete. Kar vrtelo se mi je po številnih avtomobilih in konjenici, mimo se je peljalo tudi težko topništvo. Zabavalo me je, ko sem gledal mimo vozeče čete, zakaj pri nas je redkokdaj videti vojake.

1. APRILA. - Okrog desete ure je prišel mimo neki Žid iz Kielca in dejal, da bo od danes v Kielcu židovska četrt. Neprijetna vest me je tako zadela, da ves dan nisem vedel, kaj se dogaja z menoj. Ze istega dne so Židje, ki imajo kakršnekoli so-